

Výroční zpráva 2015

Obsah

Zoologický útvar	3
Činnost zoologického útvaru	4
Veterinární péče	11
Výživa a krmení	12
Činnost Centra pro zvířata v nouzi	15
Hendikepovaní živočichové	18
Kabar pižmový – nový druh kopytníka	20
Transport mladého samce orangutana bornejského	22
Události v pavilonu slonů	24
Projekt Pesisir Balikpapan	28
Projekt Tarsius	33
Stavy zvířat k 31. 12. 2015	37
Odchovy	48
Ekonomicko-personální útvar	49
Činnost ekonomicko-personálního útvaru	50
Útvar kontaktu s veřejností	54
Činnost útvaru kontaktu s veřejností	55
Návštěvnický servis	63
Adopce, patroni, sponzoři, reklamy	65
Provozní útvar	70
Činnost provozního útvaru	71
Botanický útvar	73
Činnost botanického útvaru	74
Personální obsazení	75
Údaje o zoo	77

**Zoologický
útvár**

Činnost zoologického útvaru

Ing. Petra Padalíková

V roce 2015 jsme neobdrželi žádnou investiční dotaci na vybudování nových chovatel-ských zařízení, přesto jsme z provozního rozpočtu zvládli vybudovat několik menších expozic. Ve dvou případech jsme také zásadně upravili stávající ubika- ce za účelem zlepšení chova- telských podmínek.

V předjaří byl dokončen projekt rozšíření areálu Dětské zoo do podoby Venkovského dvorku. Zóna byla doplněna o tři menší stavby pro chov drobných do- mácích zvířat, novou stáj pro kopytníky a jeden záložní vý- běh pro odstav nekontaktních jedinců. Nové stavby umožnily rozšíření kolekce a návštěvníci zde mohou vidět celkem de- vět malých či zakrslých plemen hospodářských zvířat.

Zásadní akcí letošního roku byla rekonstrukce výběhů kopytní- ků ve spodní části zoo. Důvo- dem byl havarijní stav oplocení a také skutečnost, že v brzké době bude ukončen chov se- rau malého pro nedostatek zví- řat v Evropě. Do prostoru, který dříve obývala samice serau malého, byli přesunuti muntžaci malí. Původní výběh muntžaků byl zadaptován pro chov kaba- rů pižmových. Samec kabara byl přivezen ze Zoo Lipsko a stal se tak nově chovaným druhem ústecké zoo. Výběhy byly upra- veny za přispění Nadace ČEZ, jejíž zástupci byli přítomni i slav- nostnímu otevření (**foto 1**).

Další dvě menší expozice vznik- ly v horní části zoo. Doposud nevyužívaný prostor v blízkosti pavilonu oslů somálských byl ohrazen kamenným valem, a vznikl tak výběh pro dikobra- zy. Podobným způsobem byla travnatá loučka u pavilonu ge- pardů zadaptována na letní vý- běh pro želvy ostruhaté (**foto 2**), kterým již terárium ve spodním

patře exotária přestávalo do- stačovat.

V porovnání s rokem 2014 do- šlo k mírnému nárůstu celkové- ho počtu chovaných taxonů. K 31. 12. 2015 naše zoo chovala celkem 224 druhů zvířat. Počet držných jedinců se zvýšil – ke konci roku jsme chovali celkem 1285 kusů zvířat. V rámci mezi- národní spolupráce naše zoo participovala ve 38 evropských záchranných programech (EEP) a chovala 17 druhů, pro něž je vedena Evropská ple- menná kniha. V letošním roce se rozmnožilo celkem 32 druhů zvířat.

O nárůst počtu chovaných druhů se postarali zejména ek- totermní živočichové. Akvária jsme doplnili o několik nových rybích druhů. Jednu z men- ších nádrží jsme upravili pro chov **teter slepých** (*Astyanax jordanii*). O několik dalších druhů tlamovců jsme obohatili akvá- rium s rybami afrických jezer. Kolekce žab se zúžila o tři dru- hy, které jsme chovali už pouze v jediném exempláři. Z chova- ných druhů pralesniček se po- dařilo do úspěšné metamorfózy dovést čtyři **pralesničky strašné** (*Phyllobates terribilis*).

Kolekci plazů jsme rozšířili zejmé-

na v souvislosti s vybudováním expozice Baja California. Tato unikátní expozice vznikla rekonstrukcí terária dříve sloužícího velkým krajtám a představuje multidruhové společenství ještěřů pouště kalifornského poloostrova. Dominantním druhem jsou zde **čukvaly zavalité** (*Sauromalus ater*), které doplňují čtyři menší druhy leguánů – **leguánovec obojkový** (*Crotaphytus collaris*), **leguán pustinný** (*Dipsosaurus dorsalis*), **gambélie leopardí** (*Gambelia wislizenii*) a **leguánek ostnitý** (*Sceloporus magister*), který se v expozici již i úspěšně rozmnožil (**foto 3**). Šestáým druhem expozice je pak atraktivní **leguánek modravý** (*Petrosaurus thalassinus*), dva páry tohoto druhu jsme získali ze Zoo Plzeň. Dalším nově chovaným druhem jsou **trnorepi zdobení** (*Uromastix ornata*), které jsme obdrželi z MŽP jako konfiskát. Doufejme, že jejich nedobrovolný osud ilegálně odchycených zvířat bude alespoň částečně vykoupen rozmnožením tohoto vzácného druhu. Jedno z menších terárií v horním patře exotária jsme doplnili o **tilikvy obrov-**

ské (*Tiliqua gigas*), které jsme dovezli ze Zoo Ostrava. Posledním nově chovaným druhem je patnáct mláďat **leiocefala kýlnatého** (*Leiocephalus carinatus*), která pocházejí ze Zoo Jihlava a v budoucnu doplní expozici leguánů kubánských. Tradičně se rozmnožily **želvy pentličkové** (*Cyclernys pulchriata*) a **želvy uhlířské** (*Chelonoidis carbonaria*) – **foto 4**. Ústecký prvoodchov jsme zaznamenali u **bazilišků zelených** (*Basiliscus plumifrons*). Celkem sedm mláďat jsme získali od **krajt královských** (*Python regius*). Nadějnou rozmnožovací aktivitu jsme zaznamenali u páru našich **kajmánek malých** (*Palearosuchus trigonatus*). Po dvou letech potyček mezi oběma zvířaty snesla samice poprvé plnohodnotnou snůšku dvaceti vajec, která pečlivě zahrabala do substrátu. Vejce byla odebrána k umělé inkubaci, ale již po několika dnech bylo zjištěno, že nejsou oplozená. I tak tuto skutečnost vnímáme pozitivně a těšíme se, co přinesou další roky.

V průběhu roku jsme naopak ukončili chov tří neperspek-

tivních druhů – **trnorepa Thomasova** (*Uromastix thomasi*), **korálovky honduraské** (*Lampropeltis triangulum hondurensis*) a **želvy tmavobřiché** (*Mauromys rivulata*).

Letošní hnízdní sezona se opětovně vydařila u našich **zoborožců vrásčitých** (*Aceros corrugatus*). Zkušený pár odchovával jedno mládě. V zoo stále zůstává i pár ročních mláďat, který na začátku nového roku zamíří do Zoo Jersey.

V odchovně papoušků se vylihlí dva **žakové šedí** (*Psittacus erithacus*). Pozitivní vývoj jsme zaznamenali u **arů arakanga** (*Ara macao*), kteří snesli svá první vejce. I v letošním roce jsme v souladu s dlouhodobou koncepcí obohatili naši kolekci velkých arů o další vzácný druh, kterým je **ara zelený** (*Ara ambigua*). Mladého samce jsme obdrželi v rámci Evropského chovného programu z rakouského Herbersteinu. Tento druh doposud nechová žádná česká zoo (**foto 5**).

Jeřáby panenské (*Anthropoides virgo*) jsme přesunuli z nevhovující klece areálu dravčích komor do nově zbudované voliéry v zázemí u pavilonu ge-

pardů. Pár na jaře zahníždil, ale mládě padlo za oběť predaci. V příštím roce tedy musíme přikročit k úpravám.

Ve výběhu kachen se úspěšně rozmnožily **kachničky mandarínské** (*Aix galericulata*) a poprvé také **kachničky šedoboké** (*Callonetta leucophrys*). Poprvé také zahníždili **poláci malí** (*Aythya nyroca*) a opětovně i **morčáci bílí** (*Mergus albellus*). U těchto druhů se však odchov nezdařil. I přes velkou snahu chovatelů zde soustavně narážíme na problém predace volně žijícími dravci a havranovitými. Jediným uspokojivým řešením je výstavba voliéry.

Z chovaných dravců a sov byla sezona úspěšná u **rarohů velkých** (*Falco cherrug*), kteří odchovali jedno mládě. Dalšího odchovu jsme dosáhli u mladého páru **sýčků obecných** (*Athene noctua*). Vylíhnuté mládě nabídneme do reintrodukčního programu. Hnízdní aktivitu jsme zaznamenali i u **supů himálajských**, ale bohužel mládě se nevylíhlo.

Čtyři mláďata letos odchoval i pár **krkavců velkých** (*Corvus corax*) a volně v areálu zahníždili i **pávi korunkatí** (*Pavo cristatus*). **Nanduové pampoví** (*Rhea americana*) odchovali dvě mláďata. Jejich odchov proběhl již tradičně zcela přirozeně pod samcem. Na ochranu proti predátorům samce podporujeme zbudováním ochranné ohrady, v jejímž bezpečí svá čerstvě vylíhlá mláďata vodí.

Nově chovaným druhem je **loskuták posvátný** (*Gracula religiosa*), se kterým do budoucna počítáme do menších expozic v blízkosti pavilonu starosvětských primátů. Pozitivním krokem bylo i dopárování **majny Rothschildovy** (*Leucopsar rothschildi*) ve voliěře pavilonu slonů a sestavení nového páru v zázemí.

Druhovú skladbu chovaných savců se oproti loňskému roku zásadně neměnila. Kromě výše zmíněných dvou druhů, kabara a dikobraza, pro něž byl vystaven nový výběh, jsme pořídili dva další nové savce do expozice dříve sloužící veverkám Prévostovým. Tato expozice se nachází v pavilonu orangutanů a po úhynu posledního exempláře veverky Prévostovy jsme se rozhodli pro chov vzácných **velemyšů oblačkových** (*Phloeomys pallidus*), v jejichž chovu drží české zoo evropský

primát. Samce (**foto 6**) jsme přivezli ze Zoo Vídeň a samici ze Zoo Ostrava. Protože se jedná o noční druh, doplnili jsme je o pár **tan severních** (*Tupaia belangeri*), které se postarají o aktivitu v expozici. Tany se stihly v loňském roce hned dvakrát rozmnožit.

V pavilonu exotária se narodilo další mládě **lenochoda dvouprstého** (*Choloepus didactylus*). V průběhu roku jsme také odeslali loňskou samici jako podíl z odchovu do Zoo Olomouc. Momentálně tedy chováme čtyři samice tohoto zajímavého druhu. V příštím roce navíc zvažujeme pořízení druhého samce a sestavení dvou chovných skupin, neboť o lenochody je mezi zoo stále velký zájem, a ne každá instituce se může pyšnit tak úspěšným chovem jako ta naše.

Lemuři kata (*Lemur catta*), obývající od loňského roku nový průchozí výběh, odchovali letos tři mláďata. V letošním roce jsme také venkovní výběh zásadně upravili instalací parkosů, kamenných valů a výsadbou nové vegetace. Cílem bylo podnítit lemury k jeho většímu využívání. Během prázdnin byl výběh poprvé otevřen pro veřejnost a stal se velkou atrakcí zoo (**foto 7**). U druhého druhu chovaných lemurů – **vari černobílého** (*Varecia variegata*) jsme pro zdravotní problémy

způsobené pokročilým věkem utratili starý chovný pár, tři synové jsou stále k vidění v expozici. Jedno mládě se narodilo **tamarínům bělohubým** (*Saguinus labiatus*). U **kosmanů zakrslých** (*Callithrix pygmaea niveiventris*) uhynul chovný samec, skupinu bude nutné rozpustit a sestavit nový chovný pár. Narážíme na nedostatek nepříbuzných jedinců tohoto poddruhu. Zbytek drápkatých opic chováme pouze expozičně.

Trio **kotulů veverovitých** (*Saimiri sciureus*) jsme doplnili o další dva samce. Bohužel, jeden z původních musel být utracen pro epilepsii. Chovem samčí skupiny pomáháme ostatním českým zoo s umístěním nadbytečných samců.

V pavilonu starosvětských primátů se opětovně rozmnožily dvě samice **mandrila rýholícího** (*Mandrillus sphinx*), ke konci roku tak skupina čítala celkem deset jedinců. Úspěšný byl rok i u **gueréz plášťkových** (*Colobus guereza*), skupina se rozrostla o další dvě mláďata. Chov **hulmanů jávských** (*Trachypithecus auratus*) teprve v letošním roce hodnotíme jako zvládnutý. Od zásadní úpravy krmné dávky v roce 2013 jsme nepřišli o žádné zvíře a v letošním roce konečně úspěšně odchovala mládě i druhá samice ze tří. Tato samice rodila popáté a teprve o své páté mládě pečovala (**foto 8**).

Tento případ demonstruje, jak důležité je vytrvat a dát samicím dostatek času k osvojení mateřských vlastností. Další mládě se narodilo i **maka-kům kápovým** (*Macaca radiata*) a **kočkodanům Brazzovým** (*Cercopithecus neglectus*).

Za zásadní úspěch považujeme narození **gibona bělolícího** (*Nomascus l. leucogenys*) samici Beaut. Tato samice se narodila v naší zoo, a její mládě je tedy druhou filiální generací našich gibonů. Úspěch je o to větší, že o své první mládě vzorně pečuje (**foto 9**).

U našich **orangutanů bornejských** (*Pongo pygmaeus*) nastal dlouho očekávaný okamžik, a to odsun mladého samečka Budiho. Budi už ve skupině způsoboval konflikty a my s napětím očekávali, zdali pro něj koordinátor najde nový domov. Po dlouhém čekání, kdy jsme Budiho museli ze skupiny oddělit, přišla zpráva o jeho umístění do Zoo Kolín nad Rýnem. Budi byl na transport pečlivě připravován a den před přesunem bez problémů nastoupil do transportní bedny. Transportu se účastnili i naši dva pracovníci, aby mu usnadnili zvykání na nový domov.

Ihned po odsunu Budiho jsme se pustili do zásadní úpravy vnitřní expozice. Instalací mřížového stropu jsme zvířatům zdvojnásobili prostor, který mohou využívat. Staré parkosy byly nahrazeny konstrukcí z akátových kmenů, které byly doplněny polypropylenovými lany a sítě. Vyměněno bylo sklo v průhledu do expozice. Úpravou prošla i návštěvnická hala, kde byla vylita podlaha barveným betonem a vystavěna přepážka oddělující návštěvníky od provozní části haly (**foto 10**).

Nečekaným přírůstkem letošního roku je odchovaný sameček **pandy červené** (*Ailurus fulgens*). Chovný pár se tak rozmnožil po pěti letech společného soužití. Samice Geena však odchov mláďete zvládala s obtížemi. Bohužel, i u tohoto druhu je omezována v rámci EEP reprodukce a paradoxem je, že naše pandy se rozmnožily právě v roce, kdy jsme měli jejich reprodukci tlumit.

Celkem devět mláďat odchovaly v tomto roce naše **surikaty** (*Suricata suricatta*), přičemž rekordní vrh čítal pět mláďat.

U malých kočkovitých šelem nadále pokračovalo tlumení chovu této taxonomické skupiny. Na vině je dosluhující chovatelské zařízení. Rozpustili jsme tak náš pár **koček rybářských**

(*Prionailurus viverrinus*), samice putovala do Zoo Tregomeur, samec na odsun zatím čeká. Naopak pár **koček slaništních** (*Leopardus geoffroyi*) se navzdory aplikované antikoncepci rozmnožil a výsledkem je jeden odchovaný samec.

Nevyhnuly se nám i nepříjemné události v podobě úhynu zvířecích osobností. I přes maximální snahu našeho veterinárního týmu jsme ke konci roku přišli o samce **tuleně obecného** (*Phoca vittulina*) Juniara. Příčinou úhynu byla invaginace střev.

V pavilonu šelem se v letošním roce podařilo umístit mladou

samici **levharta mandžuského** (*Panthera pardus orientalis*) do Zoo Olomouc. Po jejím odchodu jsme ihned započali se spojováním chovného páru. U Kiary proběhly celkem tři říje, ale k zabřeznutí nedošlo. Na vině bude patrně již pokročilý věk této samice. V závěru roku jsme obdrželi doporučení EEP na další sezonu, ze kterých vyplývá, že Kiaru již dále připouštět nemáme. Momentálně toto doporučení rozporujeme, neboť by se mohlo jednat o vůbec poslední mláďe v chovné kariéře této geneticky cenné samice. U **irbisů** (*Panthera uncia*) jsme zaznamenali porod mrtvého

mláděte. Samice Nima dlouhodobě bojuje s kožními problémy a nestandardním línáním, které má patrně spojitost s hormonálními výkyvy. Letošní sezona nebyla úspěšná ani u **gepardů** (*Acinonyx j. jubatus*). Hned v lednu uhynula samice Noemi v důsledku reakce na odčervení. Druhou samici Sunu jsme několikrát zkoušeli spojovat s Hobitem, ale ani jednou nedošlo k páření. Na podzim jsme tak chov posílili o dvě nové samice – mladou Virguli (nar. 2014 v Zoo Peaugres) – **foto 11**, která doposud není pohlavně dospělá, a čtyřletou samici Bonnie, jež přicestovala ze Zoo Munster. Byla nám doporučena koordinátorem, neboť s Hobitem tvoří geneticky velmi zajímavý pár. Nicméně v Munsteru se se samcem nikdy nepářila. S Hobitem jsme ji zkusili spojit hned po příchodu. Evidentně do říje přišla, ale Hobita zatím nepřijala. U **levhartů obláčkových** (*Neofelis nebulosa*) se stále nedaří umístit mláďata z roku 2014. Během roku odcestoval pouze mladý samec do Zoo Bojnice. Tři jeho sestry pobývají společně s chovnou samicí, přičemž chovný samec je oddělen ve vedlejší ubikaci.

Na úseku kopytníků se povedlo realizovat významný transport samice **osla somálského** (*Equus africanus somalicus*) do Zoo Taipei na Tchaj-wanu.

Společně s dalšími zvířaty ze dvou francouzských zoo se tímto transportem rozšířil Evropský chovný program do dalšího regionu. Stádo **zeber Hartmannových** (*Equus zebra hartmannae*) se rozrostlo o čtyři mláďata, tři z nich jsou po geneticky cen-

ném hřebci Eddim. V průběhu roku také odešla tři zde odchovaná zvířata do Zoo Dvůr Králové nad Labem, Zoo Marwell a do holandského Kerkrade. V chovu jelenovitých se dařilo u **siků vietnamských** (*Cervus nippon pseudaxis*), zde bylo úspěš-

ně odchováno devět mláďat, a stádo tak ke konci roku čítalo rekordních 21 jedinců (**foto 12**). U tohoto druhu se připravuje reintrodukční projekt a naše zoo by na něm ráda participovala. U **muntžaků malých** (*Muntiacus r. reevesi*) mládě odchovála pouze jedna samice. U **jelenů bělohubých** (*Cervus albirostris*) se v letošním roce narodila dvě mláďata, stádo také prošlo nutnou redukcí. Dva samci zamířili k soukromému chovateli, další do holandského Beeksebergenu a jedna samice do Francie. Tři samice s původním chovným samcem byli přemístěni do Zoo Praha, jež se tak stala třetí členskou zoo v UCSZOO, která se zabývá tímto druhem. K nepříznivému vývoji došlo u našich **žiraf Rothschildových** (*Giraffa camelopardalis*

rothschildi). V chovném programu se nedaří umísťovat odchovaná mláďata, neboť nosná kapacita jednotlivých chovatelů je zcela naplněna. Z tohoto důvodu jsme přikročili k aplikaci antikoncepce našemu chovnému samci. Bohužel, tento krok přišel pozdě, neboť se ukázalo, že stihl samice napářit již v roce 2014. Jenny i Etna tak porodily dva samce. Mládě Jenny však záhy uhynulo a na jaře jsme museli tuto samici utratit pro chronické pohybové problémy. Umístění odchovaného samečka bude velkým problémem. Co se týče antilop, dařilo se u **nilgau** (*Boselaphus tragocamelus*), kde samice přivedly na svět tři mláďata (**foto 13**). Čtyři mláďata odchovály **antilopy jelení** (*Antilope cervicapra*).

V neposlední řadě se rozmnožily i domestikované druhy chovaných zvířat. Tři hříbata jsme zaznamenali u ponyů shetlandských a tři mláďata odchovály i naše **alpaky** (*Vicugna pacos*). Odchovy proběhly i u všech savčích druhů Venkovského dvorku.

V rámci odborné činnosti se pracovníci zoologického útvaru v roce 2015 zúčastnili jednání odborných komisí UCSZOO pro primáty a kočkovité šelmy v Zoo Ostrava, pro papoušky v Zoo Ohrada, komise pro obojživelníky a plazy v Zoo Praha, pro slony v Zoo Bojnice a pro ploutvonožce v Zoo Praha. Jeden ze zoologů se zúčastnil výroční konference EAZA, která se letos konala v polské Vratislavi.

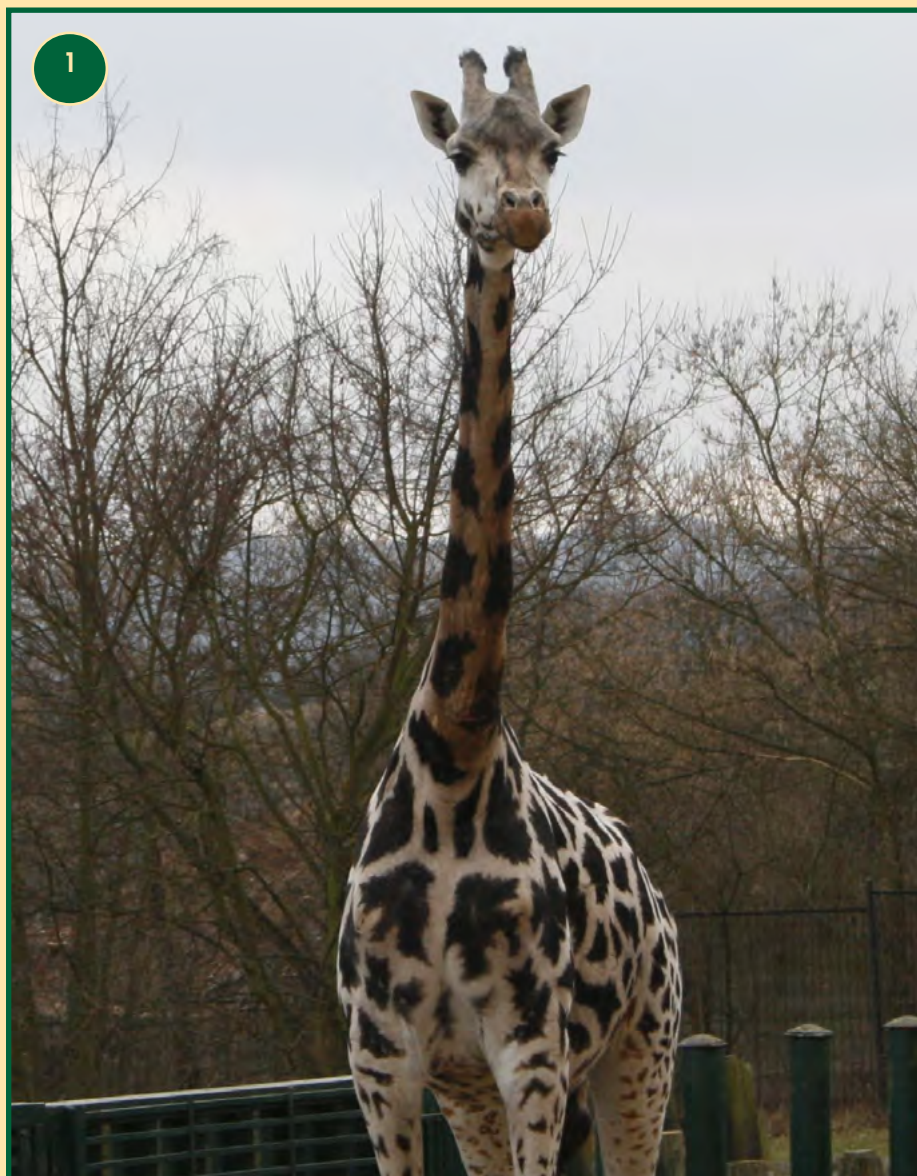
Veterinární péče

MVDr. Renata Poživilová

Veterinární preventivní a léčebná péče byla prováděna na základě výběrového řízení a smlouvy se Sdružením veterinárních lékařů a služeb. Na základě schváleného plánu veterinární péče byla poskytnuta nejen preventivní, ale i léčebná a pohotovostní péče 365 dní v roce, a to nejen v zoo samotné, ale i v Centru pro zvířata v nouzi a do září, kdy byla ukončena činnost záchranného centra CITES, i v tomto centru. Tým lékařů zajišťoval běžný chod i služby o víkendech a svátcích během otvírací doby zoo, komunikaci s orgány státní správy a spolupráci s městskou i státní policií. Nadále byla prováděna pravidelná kontrola deratizačních a desinfekčních opatření, stejně jako kontrola kvality krmiv. Samozřejmostí je spolupráce s dalšími veterináři ostatních zoologických zahrad, účast na vzdělávání v rámci společností EAZA, EAZWV, AVZV a dalších.

V týmu lékařů pod vedením MVDr. Renaty Poživilové jsou MVDr. Jana Matoušková, MVDr. Barbora Brázdová, MVDr. Eva Jeřábková, MVDr. Václav Poživil, MVDr. Josefa Kolmanová (t. č. na mateřské dovolené). Funguje i externí spolupráce (MVDr. Roman Vodička, IZW Berlin, Veterinární univerzita Brno a další). Referenčními pracovišti jsou laboratoře SVÚ Praha, Vedilab Plzeň, Diagnostika Ústí nad Labem, RNDr. Veselská – soukromá mikrobiologická laboratoř, Laboklin, IDEXX, Gen-service Brno a další.

Kontrolami nadřízených orgánů státní správy nebyly zjištěny žádné nedostatky ve veterinární péči, evidenci zákroků a léčiv, stejně jako nebyla evidována žádná mimořádná opatření

v rámci nálezů.

Bohužel ani v tomto roce jsme se nevyhnuli úhynům a nutnosti eutanazie – např. 0,1 žirafa Rothschildova (**foto 1**) z důvodu chronického onemocnění muskuloskeletárního systému spojeného se silnou bolestivostí, 1,0 kotul veverovitý pro permanentní epilepsii či 1,0 lemur vari z důvodu neoplazie v oblasti rekta. U všech případů byla vždy stanovena příčina úhynu pitvou či vyšetřením ve specializovaných laboratořích tak, aby byla dodržena směrnice BALAI. V rámci úprav smlouvy Sdružení veterinárních lékařů a služeb

požádalo vedení zoo o úpravu smluvních vztahů, naplnění podmínek výběrového řízení a participaci na kontinuálním vzdělávání účastí na odborných seminářích a školením v rámci požadavků zoo. Protože řešení nebylo nalezeno, byla ze strany sdružení podána výpověď smlouvy, přičemž nejpozději k datu ukončení výpovědní doby musí zoologická zahrada vypsát nové výběrové řízení na veterinární preventivní a léčebnou činnost v Zoo Ústí nad Labem a Centru pro zvířata v nouzi.

Výživa a krmení

Bc. Iveta Myšková

Práce oddělení výživy zvířat zahrnuje velké množství činností a vyžaduje kooperaci vnitřní mezi jednotlivými odděleními zoo i vnější s externími dodavateli. Od nákupu až po výdej krmných dávek konkrétnímu úseku, kde si je ošetřovatelé finálně upraví, je požadavek na kvalitu každodenním standardem. Soustavným cílem pracovníků úseku přípravy krmiv je poskytovat kompletnější servis, dle obvyklých postupů vytvářet kvalitnější individuální a pro příspěvkovou organizaci zároveň finančně únosné krmné dávky a jednotlivá krmiva expedovat v předem definovaném množství dle potřeb zvířat.

V roce 2015 představovaly náklady na spotřebovaná krmiva částku 4 575 tis. Kč, oproti roku 2014 jsme tedy ušetřili 355 tisíc korun.

Zmíněná úspora z velké části vznikla díky snížené spotřebě mořských ryb – nakoupili jsme jich 3,8 tuny. Z finančně nejdražších živočišných krmiv jsme však utratili největší částku za 11 tun hovězího masa **(foto 1)**. Drůbežího masa jsme našim svěřencům zkrmlili 6,4 tuny a králíků 1,6 tuny. Pro hmyzožravé druhy jsme nakoupili 340 litrů cvrčků a larev potěmníků nebo 14 600 sarančat.

Rostlinných krmiv spotřebujeme v zoo mnohem větší množství. Vlastní výrobou zelené píce (jetelotráva, vojtěška) si plně vystačíme zhruba půl roku. Na další půl roku je nutné zásobit se senem. V uplynulém roce jsme nakoupili 75 tun a sami si vyrobili 37 tun. Seno tvoří nejdůležitější a nenahraditelnou složku zimní krmné dávky kopytníků. Speciální granuláty, zelenina a žalu-

dy nebo kaštiny mají sice také svůj význam, ale přidáváme je vždy jen jako doplněk.

Na celé zimní období máme naskladněny tři druhy sena, které se vzájemně liší obsahem živin podle odlišných potřeb konkrétních druhů zvířat. Nejhodnotnější a nejvzácnější seno s vysokým obsahem dusíkatých látek je vojtěškové, určené výhradně pro žirafy. Pro zvířata nejcitlivější na kolísání kondice a ta, jež vyžadují přes zimu vyšší množství energie, máme jemné luční seno – extra kvalitní. Tento rok se nám ho dokonce podařilo sehnat od nového dodavatele v kvalitě BIO s certifikátem. Je určené například pro vodušky, siky a pro jeleny bělohobé. V neposlední řadě stojí sice nejběžnější travní seno hrubé, které se ale vyznačuje nejvyšším obsahem vlákniny a je určeno

například pro nosorožčí samici Zambu, velbloudy, lamy, zebry (**foto 2**) a poníky, jimž by mohlo zkrmování vysoce energetického sena přivodit zdravotní potíže.

Kořenové zeleniny jsme spotřebovali 133 tun, z toho 69 tun krmné řepy pro kopytníky na zimní období, dále pak 12,5 tuny plodové a 4 tuny listové zeleniny. Ovoce (**foto 3**) jsme nakoupili celkem 36,5 tuny, z toho 18 tun jablek. Finančně náročné jsou i celoroční nákupy vybraných druhů exotického ovoce, jehož jsme zkrmlili 14,5 tuny včetně 6 tun banánů.

I při nákupu 2 600 kg krmných semen a 200 kg luštěnin v 19 druzích musíme dbát na tzv. čistotu zrna, tedy obsah prachu, plev a jiných příměsí. U 600 kg ořechů v 6 druzích se nesmí vyskytovat plíseň. Zásadní jsou spolehliví dodavatelé.

Další velkou skupinou krmiv používaných v zoologických zahradách jsou granuláty. Tato komerčně vyráběná koncentrovaná krmiva dávají možnost

vylepšit a živinově doplnit náhradní krmení konkrétním druhům zvířat v zoo podle jejich specifických potřeb. Dohromady jich naše zvířata spotřebovala kolem 58 tun, z toho samozřejmě nejvíce kopytníci, a to 52 tun ve 13 různých druzích.

Zcela nově jsme zakomponovali dva druhy doplňkového granulátu. První z nich je určen pro slonice (**foto 4**), s nezbytným vysokým přidavkem vitamínů a minerálií. Je vyroben podle originální receptury vytvořené v naší spolupráci s výrobcem, dle nových poznatků a doporučení expertů na výživu exo-

tických zvířat i zahraničních zkušeností. Po přetrvávajících problémech s kopyty jsme však museli upravit i další část krmné dávky a slonicím bylo dle dalších doporučení sníženo celkové množství přijímaných sacharidů na polovinu díky úplnému vyloučení ovoce a zkrmování jen vybraných druhů zeleniny. Základem krmné dávky však zůstává zelená píce nebo seno a okus. Druhý speciální granulát mají nově v krmné dávce lemuři. Katám i variům jsme nahradili kaši určenou k lidské spotřebě stoprocentně přírodním krmivem. Neobsahuje laktózu

ani lepek, je vyrobeno z 25 různých ingrediencí a vyznačuje se vysokým obsahem vitamínů například díky plodům acai, camu camu nebo katamfe.

V dnešní době se již na trhu dají sehnat speciální širokospektrální vitamínové a minerální směsi i pro exotické druhy zvířat, které přesně vyhovují jejich potřebám. Například kopytníci jich spotřebovali 580 kg, šelmy 165 kg, ptáci 90 kg a primáti 25 kg.

Za zmínku stojí i další roční spotřeba 2 100 kg rýže, 800 kg ovesných vloček a 11 800 ks vajec.

Činnost Centra pro zvířata v nouzi

Jaroslava Ježková

V roce 2015 prošlo Centrem pro zvířata v nouzi (**foto 1**) celkem 669 psů, z toho se jich 322 vrátilo zpět k majitelům a 280 psů bylo po uplynutí karantény umístěno do adopce. Dále pak bylo v centru umístěno 349 koček, z nichž 139 našlo nový domov; 129 koček bylo vykastrováno, očipováno a naočkováno a poté byly vypuštěny zpět do lokality výskytu.

V roce 2015 jsme poprvé zaznamenali fakt, že čipování psů, které občanům nařizuje místní vyhláška, je účinné. V celém roce se nám dařilo opakovaně úspěšněji navracet psy jejich majitelům a v našem centru zůstávali pouze po nezbytně nutnou dobu. Tím se výrazně snížil i počet psů, kteří zůstávají v centru k následné adopci. Z hlediska péče o naše svěřence byl rok poměrně klidný; kromě základní péče, jako je očkování, čipování a odblešení, nebylo nutno provádět žádné speciální lékařské zákroky. Nejčastěji byly prováděny kastrace psů a koček, ošetření po drobných tržných zraněních či kousnutí apod. (**foto 2**).

Centrum pro zvířata v nouzi letos oslavilo 20 let existence, a tak jsme v předvánočním čase připravili Den otevřených dveří, na který jsme pozvali zástupce města, jmenovitě MUDr. Jiřího Madara, prvního náměst-

ka primátorky města Ústí nad Labem, všechny naše bývalé svěřence, kteří v uplynulých letech prošli naším centrem, i s jejich páničky a dále pak samozřejmě i všechny příznivce centra. Společně jsme zavzpomínali na uplynulá léta při teplém čaji a vánoční štole. Návazně na Den otevřených dveří proběhl

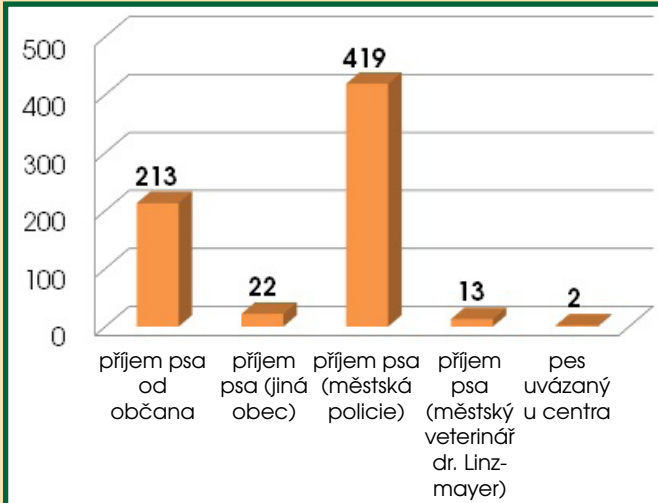
i letošní ročník akce „Ježíšek pro chlupatý kožíšek“. Jako každý rok přišlo mnoho příznivců našich svěřenců a přinesli spoustu darů pro pejsky a kočičky.

Z hlediska aktivit mimo naše centrum jsme se i letos zúčastnili Útulek Festu, který je pořádán pro naše psy a kočky pod záštitou města Ústí nad Labem. Letošní výtěžek činil 12 500 Kč, celkem nám bylo předáno 28 velkých a 27 malých pytlů krmení značky Calibra. Další akcí, již jsme se zúčastnili, byla umísťovací výstava Sen zvířat, na které se nám každý rok podaří pro některého z našich svěřenců najít nového pánička a zároveň obdržíme mnoho hmotných darů.

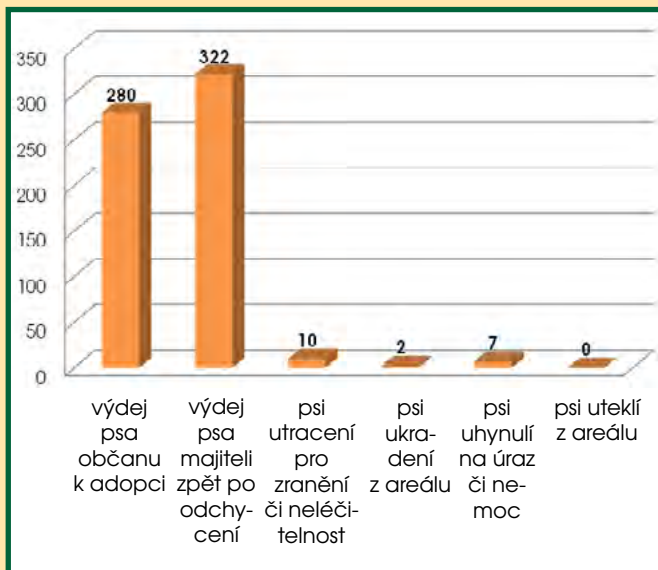
Příjem psů do péče od 1. 1. do 31. 12. 2015

příjem psa od občana	213
příjem psa (jiná obec)	22
příjem psa (městská policie)	419
příjem psa (městský veterinář dr. Linzmayer)	13
pes uvázaný u centra	2
celkem psů	669

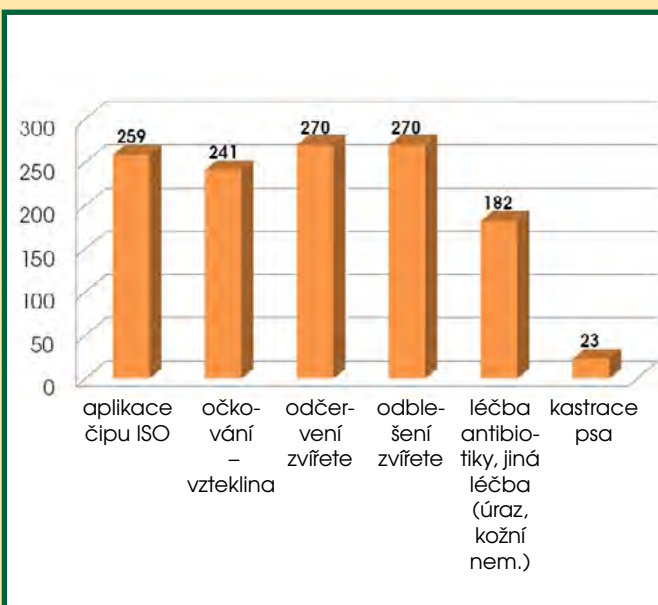
Výdej psů z péče od 1. 1. do 31. 12. 2015

výdej psa občanu k adopci	280
výdej psa majiteli zpět po odchyacení	322
psi utracení pro zranění či neléčitelnost	10
psi ukradení z areálu	2
psi uhynulí na úraz či nemoc	7
psi uteklí z areálu	0
celkem psů	621

Léčba psů po dobu jejich pobytu a vakcinace od 1. 1. do 31. 12. 2015

aplikace čipu ISO	259
očkování – vzteklina	241
odčervení zvířete	270
odblešení zvířete	270
léčba antibiotiky, jiná léčba (úraz, kožní nem.)	182
kastrace psa	23
výkonů celkem	1245

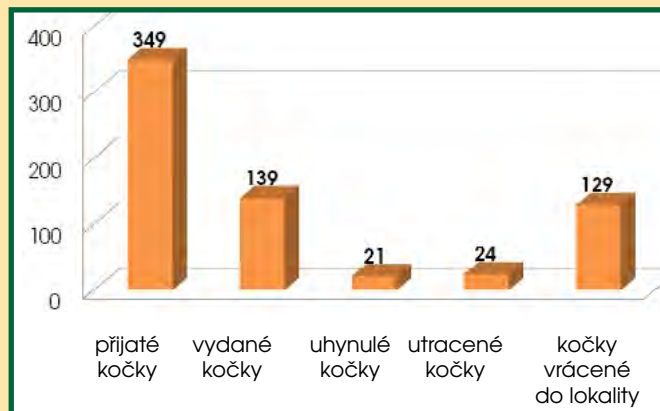

Ceník centra v roce 2015

platba za vydaného psa (očkovan, čipován)	300 Kč	paušální platba za pobyt psa (pes do 30 cm)	1000 Kč
platba za vydaného psa (očkovan, čipován) mimo město Ústí nad Labem	400 Kč	paušální platba za pobyt psa (pes nad 30 cm)	1500 Kč
poplatek za 1 den pobytu psa	60 Kč	platba za kadáver	22 Kč/kg
poplatek za převoz psa do centra	100 Kč		

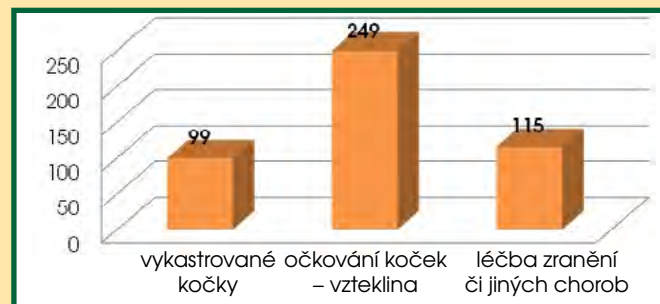
Kočky přijaté a ošetřené od 1. 1. do 31. 12. 2015

přijaté kočky	349
vydané kočky	139
uhynulé kočky	21
utracené kočky	24
kočky vrácené do lokality	129

Přehled léčby koček od 1. 1. do 31. 12. 2015

vykastované kočky	99
očkování koček – vzteklina	249
léčba zranění či jiných chorob	115

Financování centra v roce 2015

spotřeba materiálu	445 909 Kč
spotřeba energie	240 410 Kč
opravy a údržba	89 537 Kč
ostatní služby	307 713 Kč
ostatní náklady	35 918 Kč
mzdové náklady	794 308 Kč
zdrav. a soc. pojištění	299 523 Kč
výdaje celkem	2 213 318 Kč
příjmy centra (adopční popl., sponz. dary)	526 130 Kč
dotace za rok 2015	1 057 000 Kč
příjmy celkem	1 583 130 Kč
ztráta	- 630 188 Kč

Důvodem vzniklé ztráty Centra pro zvířata v nouzi za rok 2015 je nedostatečná dotace města na provoz zařízení. Ztráta centra byla pokryta z finančních prostředků Zoo Ústí nad Labem, která centrum provozuje.

Hendikepovaní živočichové

Mgr. Martina Kocábková

V roce 2015 přijalo Centrum pro zvířata v nouzi ve spolupráci se Zoologickou zahradou Ústí nad Labem celkem 136 hendikepovaných jedinců české fauny. Oproti předchozím letům byla druhová diverzita podstatně chudší. Setkali jsme se totiž se zástupci přibližně 21 druhů savců a ptáků. V letošním roce tak poprvé nepotřeboval naši pomoc žádný obojživelník ani plaz.

Ze savců byli nejpočetnějšími zástupci přezimující ježci (**foto 1**), kterých jsme ubytováli celkem 62. Vzhledem k velmi teplému létu se mnoho ježčích mláďat rodilo i začátkem září až října. Bohužel, takto malá a oslabená zvířata neměla mnohdy přes veškerou naši snahu šanci na přežití.

Z ptačí říše jsme poskytli pomoc 59 jedincům z 15 druhů. O prvenství se tentokrát dělí již tradiční rorýsi (**foto 2**) se zástupci dravců – poštolkami obecnými. U obou druhů jsme přijali do péče 13 jedinců, přičemž

většinu se podařilo vrátit zpět do přírody. Velkou radost nám udělal úspěšný odchov rodinky kalousů ušatých.

Celkem se nám v roce 2015 podařilo navrátit do přírody 75 hendikepovaných živočichů.

PŘEHLED HENDIKEPŮ ZA ROK 2015

	KUSŮ	VYPUŠTĚNO	ÚHYN	JINÉ	pozn.
SAVCI					
ježek (<i>Erinaceus sp.</i>)	62	35	25		vysoká úmrtnost říjnových mláďat
kuna skalní (<i>Martes foina</i>)	1		1		
netopýr	5	3	2		
prase divoké (<i>Sus scrofa</i>)	2		2		
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	2		2		
zajíc polní (<i>Lepus europaeus</i>)	5		5		
PTÁCI					
brhlík lesní (<i>Sitta europaea</i>)	1	1			
holub skalní (<i>Columba livia</i>)	6	3	3		
husice nilská (<i>Alopochen aegyptiaca</i>)	2		1	1	stále v péči
jestřáb lesní (<i>Accipiter gentilis</i>)	1	1			
jiříčka obecná (<i>Delichon urbica</i>)	3	2	1		
kachna divoká (<i>Anas platyrhynchos</i>)	3		3		
kalous ušatý (<i>Asio otus</i>)	7	5	2		
káně lesní (<i>Buteo buteo</i>)	1		1		
kos černý (<i>Turdus merula</i>)	3	2	1		
poštolka obecná (<i>Falco tinnunculus</i>)	13	10	3		
rorýs obecný (<i>Apus apus</i>)	13	9	4		
straka obecná (<i>Pica pica</i>)	1		1		
strakapoud (<i>Dendrocopus sp.</i>)	1	1			
sýkora modřinka (<i>Parus caeruleus</i>)	2	1	1		
vrána černá (<i>Corvus corone</i>)	2	2			

SKUPINA	DRUHŮ	KUSŮ	VYPUŠTĚNO	ÚHYN
savci (<i>Mammalia</i>)	6	77	38	37
ptáci (<i>Aves</i>)	15	59	37	21
CELKEM	21	136	75	58

Úspěšnost ve vypouštění ježků

sezona	přija- tých	vypuštěných	%	komentář
2007–2008	78	16	20,5	
2008–2009	63	25	39,7	
2009–2010	59	25	42,4	
2010–2011	72	28	38,9	přineseno velké množství ježků v kritickém stavu
2011–2012	51	43	84,3	hromadný útěk z venkovní klece
2012–2013	40	21	52,5	
2013–2014	49	27	55,1	časté úhyny během hibernace
2014–2015	32	22	68,8	mírná zima, vypouštění možné i počátkem listopadu
2015–2016	62	35	56,4	vysoká úmrtnost říjnových mláďat

Kabar pižmový – nový druh kopytníka

Ing. Ilona Pšenková, Ph.D.

V letošním roce obohatila zoologická zahrada Ústí nad Labem svou kolekci zvířat o nový a bezesporu velmi zajímavý taxon kopytníka, kterým byl kabar pižmový (*Moschus moschiferus*). Samce narozeného v červnu 2014 jsme dovezli ze Zoo Lipsko v polovině prosince 2015, před samotným transportem jsme ale museli upravit výběh. Za finanční podpory Nadace ČEZ se nám vcelku v krátkém čase podařilo zrekonstruovat výběh po muntžacích malých, kterým jsme vedle připravili výběh nový. Součástí rekonstrukce bylo zhotovení nového oplocení, dřevěné vyhlídky pro návštěvníky a stále **(foto 1)**. Zároveň proběhly úpravy terénu a odvodnění spodní části výběhu.

Kabaři překvapivě nepatří mezi příliš běžné a populární obyvatele zoologických zahrad. Přestože se jedná o chladnomilný druh kopytníka, není jeho chov v evropských zoo stále zcela zvládnutý. Mnoho mláďat i dospělých jedinců hyne z důvodu obtížné výživy, parazitárních problémů a jiných infekcí. K dnešnímu dni chová druh *Moschus moschiferus* pouze pět evropských zoo (Lipsko, Berlín, Ranua, Děčín a Ústí nad Labem – **foto 2**) a pět zoo amerických (San Diego, Columbus, Bismarc, Calgary, NY Bronx). Úspěšně množí tento druh pouze Zoo Lipsko a Zoo San Diego. V ostatních zoo se nacházejí odchovaní jedinci právě z těchto dvou institucí, což může být do budoucna pro tento druh fa-

tální. Už v době, kdy jsme s koordinátorem začali jednat o možnosti chovat kabara pižmového v naší zoo, zahájili jsme jednání s Ruskou federací o možnosti importu několika samic do Evropy z důvodu oživení krve. Kolegové z Ruska se k této výzvě postavili velmi kladně a v současné době probíhají složitá jednání k naplnění všech veterinárních podmínek nezbytných pro import tohoto druhu kopytníka do EU. Nezbytvá než si přát, aby se tento nesnadný úkol v brzké době uskutečnil a my tak významnou měrou přispěli k záchraně tohoto taxonu.

Zajímavosti ze života kabařů: Fylogenetická pozice tohoto taxonu byla dlouhou dobu nejasná. Dříve byli kabaři řazeni

k jelenovitým (*Cervidae*). Recentní studie na základě morfologických a genetických dat řadí tento rod jednoznačně do samostatné čeledi kabarovití (*Moschidae*). V současné době se rozlišuje sedm druhů. Čtyři druhy jsou monotypické – kabar černý (*M. fuscus*), kabar bělobřichý (*M. leucogaster*), kabar měděný (*M. cupreus*) a kabar anhujský (*M. anhuiensis*), zbývající tři druhy jsou polytypické. Konkrétně u kabara pižmového (*M. moschiferus*) jsou dosud popsány tři poddruhy, kabar Berezovského (*M. berezovskii*) má čtyři uznané poddruhy a kabar zlatobřichý (*M. chrysogaster*) dva poddruhy. S výjimkou kabara pižmového se všechny druhy kabarů řadí dle Červeného seznamu Mezinárodního svazu pro ochra-

ny přírody (IUCN) mezi ohrožené (EN), kabar pižmový je řazen mezi druhy zranitelné (VU). Hlavní hrozbou pro kabary je kromě ztráty přirozeného biotopu (kácení lesů, intenzivní pastevectví) hlavně ilegální lov kvůli pižmu. Největší podíl na tom nese Čína a její tradiční medicína. Roční spotřeba pižma v Číně se odhaduje až na 1 000 kg, přičemž z jednoho samce kabara lze získat jen 15 g pižma. Početní stavy kabara pižmového jsou v Číně odhadovány na 20 000 jedinců, v Rusku na 35 000 jedinců. V zoologických zahradách Evropy a USA bylo ke konci roku 2015 chováno v 10 institucích 29 jedinců (20 samců a 9 samic).

Kabaři patří nejen mezi jedny z nejhroženějších kopytníků světa, ale jsou zároveň i jedně-

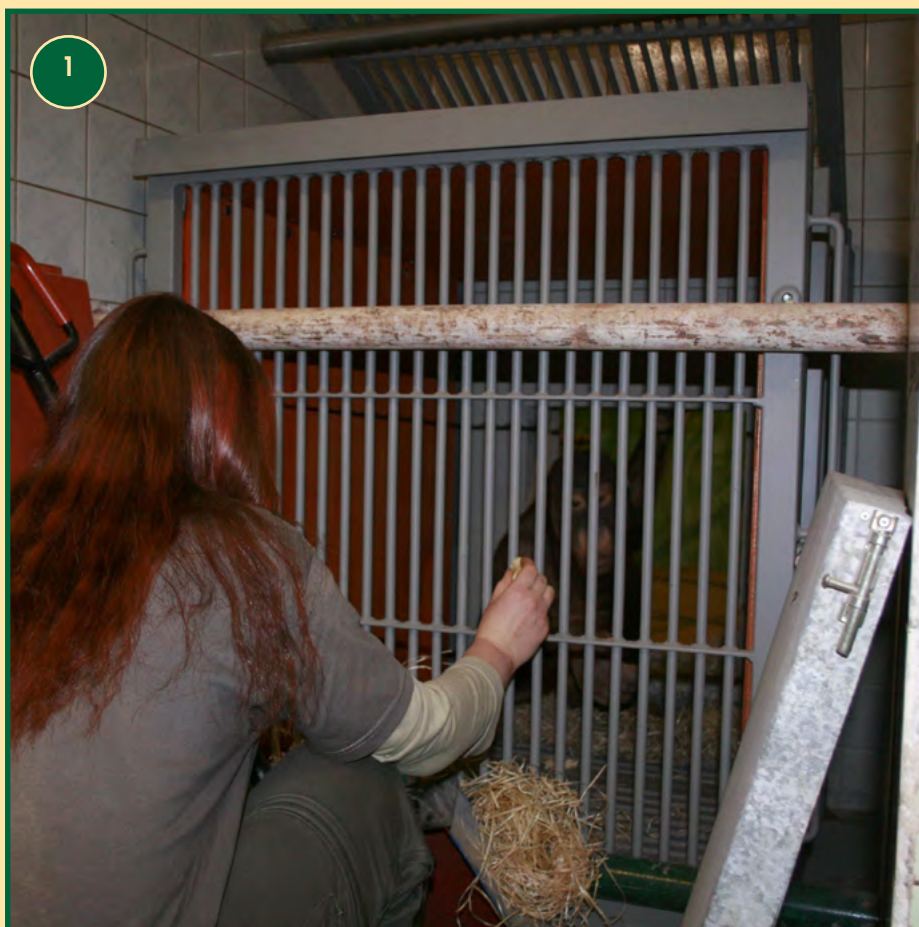
mi z nejméně známých.

Kabaři obývají jehličnaté lesy a vysokohorské křovinaté oblasti od střední Sibíře přes Čínu až po Himálaj. Vyhovuje jim svažité kopcovité terén a velmi dobře šplhají. Kabaři jsou samotáři a velmi teritoriální. Rozmnožování je striktně sezonní. Samice po 190 dnech březosti rodí většinou jedno mládě zalehávacího typu. Doba zalehnutí trvá až tři měsíce. Pohlavní dospělost nastává v 1,5 roce. Převážnou část jídelníčku tvoří lišejníky, houby, listy, pupeny. Produkce pižma u kabarů začíná od věku 1,5 roku a trvá až do 10 let (vrcholu dosahuje mezi třetím a pátým rokem věku). Celkově se tato zvířata mohou dožít více než 14 let.

Transport mladého samce orangutana bornejského

Patrik Matějů

Mladý samec Budi, narozený v lednu 2007, je již druhým odchovaným samcem ústeckého páru orangutanů bornejských. Narodil se šest let po svém bratru Ámosovi (nar. 20. 12. 2000), který našel nový domov v holandském Primate Park Apenheule v Apeldoornu, kde je přezdíván King Amos a je již trojnásobným otcem samečků Kawana (2010), Kesatu (2011) a Baju (2015).

První problémy spojené s dospíváním Budiho se objevily v listopadu 2014, kdy začal ve skupině vyvolávat šarvátky a provokovat své rodiče. Jednalo se o přirozený projev, který lze pozorovat i u volně žijících orangutanů, kdy se mláďata v tomto věku začínají osamostatňovat a tráví stále více času

se svými vrstevníky vyskytujícími se v okolí. Budiho chování rodiče přijímali s nadhledem, neboť jsou velice tolerantní, a Nuninka byla navíc zaměstnaná péčí o malou Cantik (nar. 2013). Provakace ze strany Budiho se časem stupňovaly až k projevům agresivního chování, což vyvolávalo zpětnou reakci obou rodičů, a tak bylo nutné začít s pozvolným oddělováním mladého samce od skupiny.

Nejprve ošetřovatelky navykaly samce být na kratší dobu o samotě, což mu kompenzovaly větší péčí a pozorností. Postupně se učil samostatnému nocování. Ošetřovatelky začaly s Budim nacvičovat přecházení a nástup do transportní bedny (foto 1). Dále se učil podávat

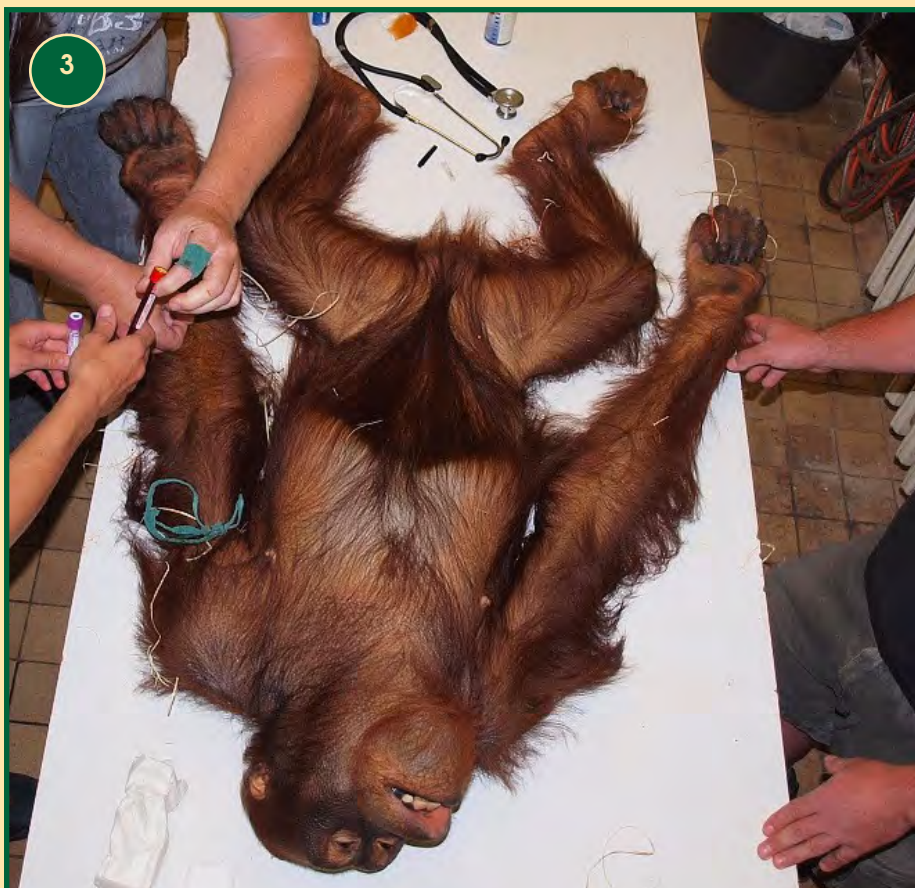
předměty a více spolupracovat, čímž se budovala důvěra mezi oběma stranami, tolik důležitá pro budoucí transport. Na konci dubna 2015 byl Budi oddělen od skupiny natrvalo (foto 2), další soužití už nebylo možné. Toto období nebylo pro mladého samce nijak lehké, zvláště když sluchově i čichově vnímal blízkost své rodiny. Netrpělivě jsme očekávali rozhodnutí koordinátora chovu orangutanů o dalším Budiho umístění.

V srpnu bylo rozhodnuto o za-

pojení samce do skupiny orangutanů v zoo v Kolíně nad Rýnem. Bylo provedeno kompletní vyšetření (**foto 3**), odběr krve, odběry vzorků a výtěry, dále vyšetření trusu. Ošetřovatelky podávaly Budimu krmění pouze do transportní bedny, aby si na pobyt v přepravním boxu zvykl a samotný transport dobře zvládl. Jedna z ošetřovatelek byla vybrána jako doprovod při transportu do nové domoviny, aby její přítomnost pomohla Budimu se rychleji aklimatizovat v novém prostředí.

Poslední noc před odjezdem již spal v transportní bedně. Druhý den ráno jsme ho přepustili do kolínské bedny a naložili do přepravního vozu (**foto 4**). Transport i nové prostředí jsou pro zvířata vždy velice stresující. Z toho důvodu je vhodné zajistit doprovod, takže první týden pobytu v nových podmínkách Budiho podpořily zooložka s chovatelkou. Naše ošetřovatelka tak Budimu významně pomohla získat jistotu v neznámém prostředí.

Původní a noví ošetřovatelé si také vzájemně předali informace a zkušenosti. Dosud jsme s Kolínem v kontaktu a jsme in-

formováni o tom, jak se Budimu daří a jak se sžívá s novou skupinou.

Události v pavilonu slonů

Jan Javůrek, Petr Kiebel

Během roku 2015 jsme se u našich slonic bohužel potýkali s několika zásadními problémy. V první polovině roku to byly časté a agresivní ataky Delhi vůči Kaly. S tím souvisely různé zdravotní problémy slonů, například u Kaly zhoršující se pohyblivost a stupňující se bolesti kloubů a pohybového aparátu či ulomený kel Delhi, odřeniny apod. Dále to byly, a v podstatě stále jsou, problémy s abscesy kopyt, převážně u Kaly.

Šarvátky mezi Kalou a Delhi začaly naprosto nečekaně před Vánocemi roku 2014. Zpočátku byla Kala napadána výhradně v noci, postupně ji ovšem Delhi začala napadat i při ranním krmení či mytí. Poté následovaly ataky během dopoledního pobytu ve stáji. Jak jsme vysledovali, Kala Delhi často provokovala a mnohdy sama zavdala k napadení příčinu svým chováním a tvrdohlavostí. Vše jsme se samozřejmě snažili operativně řešit (oddělováním Delhi na noc za lana, uvazováním Delhi na noc na řetězy, uvazováním Kaly na noc tak, aby se k Delhi nepřibližovala, apod.). Bohužel jsme tím vždy dosáhli klidu jen na chvíli a naopak nové útoky následovaly stále jinde

a jinak. Nakonec se vše přeneslo do výběhu. Kala začala mít z Delhi panickou hrůzu, a pokud se ve výběhu potkaly, lehala si před ni podřízeně do downu. Dnes je situace v podstatě normální. Delhi si Kaly nijak aktivně nevšímá, Kala Delhi respektuje a už se jí nijak panicky nebojí. Je pravdou, že si stále dává pozor, ale stav ve „skupině“ se stabilizoval...

Bohužel jsme byli postaveni před krutou pravdu, že náš sloninec není pro takovéto mimořádné události koncipován. Doslova na kolena jsme byli nuceni vymýšlet řešení, která by se dala „napasovat“ do našeho pavilonu. Museli jsme jednat rychle, flexibilně a být v podstatě stále o krok napřed. Hlavní úpravy v pavilonu, které jsme museli provést v reakci na tyto událos-

ti, jsou: nově vytvořený ohradník na zdi, která částečně odděluje slonice od sebe (Delhi si o ni do krve rozdírala tvář), využití a úprava ok v boxu Delhi na zavěšení sekce ocelových lan, vytvoření nového boxu z lan ve společné stáji, abychom mohli udržovat Kalu dál od Delhi, a v neposlední řadě nové sloupky a přírodní lana zabráňující pádu slona do příkopu (**foto 1**). Při útocích Delhi zraňovala nejen Kalu, ale i sebe. Drobné oděrky jsme ani nepočítali, ale často to byly i poměrně hluboké šrámy od klů, od zdi, případně od hran oddělovacích hydraulických sloupů, do kterých Delhi silou nabíhala. Vše vyvrcholilo tím, že si Delhi přes noc vylomila o lano levý kel až k dásni (9. 3. 2015) – **foto 2**. Také se jí udělala cca 40 cm od špičky

chobotu na levé straně boule, kterou má dodnes. Několikrát si poranila přepážku v chobotu, a to dosti výrazně (přepážka byla prasklá přibližně do hloubky 5 cm), a poté jí natékala sliznice v chobotu. Vypadalo to, jako by se jí ucpala mízní céva, protože otok byl ohraničený a postupoval vnitřkem chobotu vzhůru. Proto jsme se dohodli s odborníky z IZW na vyšetření jejího chobotu. To proběhlo 12. 6. 2015 a Delhi byla sedována tak, aby zůstala klidně stát. Přibližně po minutě od injekce se Delhi rozšířily zorničky, svěsila chobot a přestala reagovat na vnější podněty. Tím byla připravena na vyšetření. Do chobotu jí byl zaveden endoskop s kamerou a na obrazovce jsme mohli sledovat vnitřek chobotu. Naštěstí vyšetření neodhalilo v chobotu žádné závažné změny výš než 10 cm od jeho špičky. Pracovníci IZW nás požádali o spolupráci na jejich projektu, a proto využili sedace Delhi. Byla jí provedena laváž plicního kmene na TBC (s negativním výsledkem). Vzhledem k tomu, že sedace byla opravdu dokonalá, rozhodli jsme se zároveň zkrátit Delhi pravý kel. Báli jsme se, aby si ho také neulomila,

a hlavně jsme nechtěli, aby ho používala nadále při útocích proti Kale. Nakonec bylo provedeno sonografické vyšetření reprodukčních orgánů obou slonic. U Delhi se objevily nové cysty, u Kaly se nález oproti poslednímu vyšetření nijak výrazně nezhoršil.

Další z věcí, které nás v uplynulém roce trápily, byla neustále se zhoršující hybnost Kaly, viditelné problémy v horní partii zadních končetin a bolestivost. S tím je spojená špatná chůze, jiné přenášení váhy, změna zatížení nehtů a kopytní abscesy. V dubnu jsme s naším veterinárním lékařem MVDr. Poživilem provedli rentgenové vyšetření končetin Kaly i Delhi (**foto 3**), u Delhi navíc i rentgen klů, protože jsme chtěli zjistit, jaký je stav ulomeného klu a jak daleko je pulpa u zdravého. U Kaly bylo oproti minulému rentgenu zjištěno pouze zhoršení artritidy na pravé přední končetině. Ovšem je nutno přiznat, že oblast, která Kalu nejvíce trápí, rentgen prosvítit nedokáže. U Delhi žádná revmatická změna na končetinách zjištěna nebyla, kel naštěstí nijak hluboko prasklý nebyl a zdravý měl pulpu dostatečně hluboko

na to, abychom ho mohli bez obav zkrátit.

Ve spolupráci s naší krmivářkou Bc. Ivetou Myškovou jsme slonům co nejvíce omezili přísun cukrů (sladké ovoce, mrkev apod.) a začali jsme jim podávat převážně kořenovou zeleninu (vyjma mrkve), tedy okurky, papriky, saláty, řepu apod. Také jsme snížili celkový objem zeleniny a zároveň navýšili objem sena a množství větví. Ovšem vzhledem ke zdravotnímu stavu Kaly jsou radikálnější úpravy krmné dávky (např. úplné vynechání ovoce a zeleniny) nereálné. Velkou změnou bylo vynechání vařené rýže z krmné dávky (pro nepříznivý obsah škrobů) a celková revize podávaných minerálů a vitamínů. Naše krmivářka společně s dodavatelem granulátů panem Sehnoutkem „ušili“ novou originální recepturu pro slony. Krmivo svým složením pokrývá denní dávku všech důležitých minerálů a vitamínů a naši sloni ho bez problémů přijímají.

Vzhledem ke všem výše popísaným okolnostem jsme po dohodě s pracovníky ÚKV po nějakou dobu úplně zrušili zážitkové programy – placené krmení (to jsme posléze po drob-

ných úpravách obnovili) a den s chovatelem (ten jsme znovu zahájili až na podzim). Opět se u nás konalo několik událostí – svatba, předávání vysvědčení, Noc snů apod. Z VIP hostů, kteří slony v tomto roce navštívili, bychom rádi „vypíchlí“ velmi milou návštěvu dr. Miloslava Stingla (**foto 4**). Na podzim jsme také oslavili výročí 30 let pobytu Kaly v naší zoo.

Zajímavou aktivitou, které jsme se zúčastnili, bylo nahrávání zvuků našich slonů pro ochrannářský projekt Save Elephants. Zvuky by měly sloužit ke konstrukci elektronických obojků, které by uměly odlišit přirozené projevy slonů od výstřelu a upozornit ochranáře na lovcí pytláky.

Po více než roce jsme se konečně dostali i k opravě vstupní rampy do pavilonu, kde přestalo fungovat podlahové topení k rozpouštění sněhu a námrazy. Teprve nové vedení zoo pochopilo, že se sloni za nepříznivých klimatických podmínek musejí nějak dostat do pavilonu, a bez problémů zajistilo výměnu elektrického topného kabelu, a tím i povrchu rampy (**foto 5**). Za pří-

kladnou spolupráci děkujeme firmě Ekoterm.

Vzhledem k tomu, že původní systém průtokového ohřevu vody v tropické řece se ocitl na hraně své životnosti, byli jsme nuceni tuto nastalou situaci řešit. Zrušili jsme starý způsob vytápění, kdy voda protékala výhřevnými trubkami, a instalovali jsme vytápění nové. Do expanzní nádrže, která se nachází pod řekou mimo návštěvnickou část, jsme umístili dvě průmyslová tělesa, jež nyní zajišťují ohřev. Výsledek se dostavil velice brzy. Během jednoho a půl dne vystoupala teplota vody v řece na 26,5 °C. Díky novému systému vytápění jsme schop-

ni tuto teplotu stabilně udržet, případně i zvýšit, což je velkým přínosem pro naše ryby a vodní želvy.

Protože letošní léto bylo extrémní, co se týče vysokých teplot, udělali jsme několik opatření, která by i do budoucna mohla zpříjemnit návštěvníkům pobyt v naší zoo. V první řadě jsme zakoupili a instalovali zastíněné výhledových tribun u výběhu slonů. Bohužel se ukázalo, že průmyslově vyráběné stínící plachty nejsou pro naše tribuny úplně ideální. Ve větším větru se neosvědčily a ani plocha stínu nebyla úplně taková, jak jsme si představovali. Pro příští sezonu tedy budeme muset nechat ušít plachty přímo na

míru našich tribun. Druhou věcí, jež zlepšila komfort návštěvníků, byla výroba dvou mlžítek, která v době velkých veder sloužila k jejich ochlazení. Samozřejmě bylo i každoroční odbahnění a úprava přírodního jezírka ve výběhu slonů.

Velice rádi jsme opět navázali na spolupráci s firmou Aromatic, která nám dodala velké kvantum bylinných masť (foto 6). S povděkem jsme kvitovali, že tuto spolupráci rozšířili i na další chovy slonů v České republice.

Na závěr bychom opět rádi poděkovali našim podporovatelům, sponzorům a milovníkům slonů.

Projekt Pesisir Balikpapan

Mgr. Stanislav Lhota, Ph.D.

Rok 2015 byl devátým rokem projektu Pesisir Balikpapan, po který probíhají ochranné aktivity v Balikpapanském zálivu na východním pobřeží indonéského ostrova Borneo pod záštitou Zoo Ústí nad Labem. Zároveň však byl prvním rokem, v němž terénní práce v Indonésii probíhaly v rámci nově založené organizační struktury, nazvané Hnutí za záchranu Balikpapanského zálivu (*Gerakan Penyelamatan Teluk Balikpapan*). Toto hnutí sjednocuje řadu významných ochranných aktivit včetně výzkumu, environmentálního monitoringu, politického lobbismu, vedení soudních sporů, kampaní a vzdělávání.

V roce 2015 v Balikpapanském zálivu proběhly dva výzkumné

projekty. První z nich se týkal potravních zdrojů, které mají opice kahau nosatí (*Nasalis larvatus*) – **foto 1 (autor Gabriella Fredriksson)** – k dispozici v pobřežních mangrovech a jejich bezprostředním okolí. Cílem bylo přinést objektivní důkazy o nevhodnosti stávající strategie ochrany malých populací kahau nosatých formou zakládání rezervací v mangrovech, zatímco území okolní pevniny je určeno k odlesnění. Naše předchozí zkušenost totiž dokládá, že kahau nosatí v Balikpapanském zálivu mangrovy pravidelně opouštějí a vyhledávají významný podíl potravy v okolních lesích na pevnině. Proto jsme do Balikpapanského zálivu přizvali dr. Tomáše Koubka z katedry botaniky Univerzity

Karlovy, aby za pomoci našeho indonéského týmu nasbíral vzorky mladých listů potravních rostlin, které mají kahau nosatí k dispozici jednak v mangrovech a jednak v okolních lesích. Vysušené vzorky zpracovala laboratoř Zemědělské univerzity v Bogor. Předběžné výsledky analýz jasně potvrzují naše domněnky – potravní zdroje, které se nacházejí v mangrovech, jsou průkazně méně kvalitní než potravní zdroje, jaké nabízí okolní prales. Týká se to například obsahu bílkovin, který je důležitým parametrem potravní volby primátů. Znamená to, že pokud zanikne okolní prales, dojde s velkou pravděpodobností ke kolapsu, nebo i zániku populace kahau bez ohledu na to, že samotné mangrovy

2

zůstanou zachovány. Na tento fakt je nutné brát ohled při zakládání chráněných území.

Druhým výzkumným programem v tomto roce bylo sčítání delfínů orcel tuponosých (*Orcaella brevirostris*) a dalších mořských savců, které vždy v několikaletých intervalech opakujeme ve spolupráci s indonéskou nevládní organizací Yayasan RASI (foto 2). Sčítání doložilo, že populace přibližně 70 orcel tuponosých je v Balikpapanském zálivu stabilní nejméně od roku 2000. Ačkoli

se tedy početnost delfínů nemění, dochází ke změnám jejich pohybu v Balikpapanském zálivu. V souvislosti s expanzí průmyslu v jižní části zálivu totiž dochází ke stahování delfínů hlouběji do vnitrozemské části zálivu a do ústí větších řek. To může v budoucnosti znamenat reálný populační pokles. Jiný druh mořského savce, dugong (*Dugong dugon*), je již dnes v důsledku průmyslové expanze a dalších faktorů v Balikpapanském zálivu na pokraji vyhynutí, nicméně i v roce 2015 byl stále

ještě pozorován.

Program monitorování stavu pobřežních lesů a destruktivních aktivit místních obyvatel a korporací pokračuje pravidelným patrolováním podél podstatné části zálivu každý měsíc, jak už je tomu od roku 2008 (foto 3).

Příležitostně probíhá i kontrola nejnovějších satelitních snímků, které pro nás zpracovávají dobrovolníci Milan Lázecký a Petra Wenglarzová. Kromě toho nám v květnu 2015 Graham Usher poskytl dron, tedy malý model letadla s automaticky programovanou trasou, vybavený dvěma kamerami, s pomocí kterého jsme velmi důkladně zdokumentovali oblast Kariangau, kde jsou lesy nejvíce postižené probíhající průmyslovou expanzí.

Data získaná v terénu pak dále slouží týmu, který se věnuje politické akci, vyjednávání a soudním sporům. Využili jsme je například k žalobě podané proti čtyřem korporacím, jednomu podnikateli a jednomu provinčnímu vládnímu úřadu, kteří jsou spoluzodpovědní za zničení několika desítek hektarů pralesa v oblasti Kariangau při pobřeží zálivu. V důsledku této žaloby a dalších podaných stížností se

3

tempo odlesňování významně zpomalilo, ačkoli k mýcení lesů korporacemi vzhledem k vysoké míře korupce i nadále dochází (**foto 4**).

Tam, kde selhává vyjednávání s odpovědnými úředníky, přichází na řadu tým pro kampaně (**foto 5**), jehož úkolem je zapojit širokou veřejnost, a vytvářet tak na politiky a úředníky potřebný tlak. To je velmi obtížný úkol, jak dokázala například nedávná návštěva prezidenta Indonésie Joko Widoda v Balikpapanském zálivu. Místní vláda pozvala prezidenta za účelem slavnostního schválení nové průmyslové zóny v Balikpapanském zálivu na úkor ekologicky mimořádně cenného pralesa a mořského pobřeží. Naši aktivisté byli připraveni zúčastnit se akce a diskutovat s prez-

dentem přímo na místě. Jejich loď byla ale zadržena pronajatou ostrahou až do doby, než prezident odjel. Stejně tak byly ze všech deníků staženy

veškeré kritické tiskové zprávy. Prosadit články o devastaci životního prostředí v tisku je dnes o to těžší, že se místní nejčtenější deník stal členem Fóra prů-

myslové oblasti Kariangau, což znamená, že získává finanční příspěvky od korporací za to, že o problémech životního prostředí nepíše. Přesto však takové články vycházejí, mimo jiné i díky pečlivému pěstování osobních vztahů mezi ekologickými aktivisty v týmu pro kampaně a jednotlivými novináři.

Rok 2015 byl pro ochranu indonéských pralesů mimořádně náročný. Proběhl totiž výjimečně dlouhotrvající klimatický jev El Niño, který na Sumatře a Borneu způsobil kalamitní sucha a lesní požáry (**foto 6 – autor UPHLSW**), o nichž se mluvilo jako o největší ekologické katastrofě nového tisíciletí. Postižen byl i Balikpapanský záliv včetně rezervace primárního deštného pralesa Sungai Wain. Hašení požárů a získávání nutných finančních prostředků se účastnil i náš tým. Díky společnému úsilí se podařilo požár zastavit těsně ve chvíli, kdy dorazil na okraj nejcennějšího území rezervace Sungai Wain, tedy primárního deštného pralesa. Přesto jsme

přišli o více než 20 km² cenného sekundárního lesa. Tato škoda je i tak mnohem menší ve srovnání s jinými oblastmi, které přišly o desítky i stovky čtverečních kilometrů primárního a sekundárního deštného pralesa.

Součástí našeho programu je také vzdělávání, které probíhá jednak formou pravidelného víkendového programu v centru ekologické výchovy KWPLH

na okraji města Balikpapan (**foto 7**) a jednak na školách. V roce 2015 jsme se zaměřili na venkovské školy ve vesnicích podél Balikpapanského zálivu. Náš tým během roku navštívil 24 těchto škol s prezentací zaměřenou na kahau nosaté (coby atraktivní vlajkové zástupce místní fauny), mangrovky a environmentální problémy, které postihují především místní rybářské komunity.

Naše aktivity probíhaly i v České republice, kde jsme se zaměřili především na fundraising a na propagaci problematiky palmového oleje, která představuje spojující téma mezi ekologickými problémy Indonésie a naším každodenním životem v České republice. Evropská unie je totiž významným spotřebitelem palmového oleje. Naším spotřebitelským chováním proto můžeme významně přispět k řešení, nebo naopak prohloubení ekologické krize v současné Indonésii. V ČR proběhla celá řada přednášek spojujících téma projektu Pesisir Balikpapan s tématem palmového oleje a našeho spotřebitelského chování. Na několika místech v ČR byl vystaven infostánek, kde naši

dobrovolníci tuto problematiku představovali. Projekt Pesisir Balikpapan se stal členem Koalice proti palmovému oleji **(foto 8)** ihned poté, kdy bylo členství pro projekty v roce 2015 v koalici zavedeno (Zoo Ústí nad Labem je oficiálně jejím členem také, a to od roku 2015, avšak již od založení koalice fungovala mezi oběma subjekty intenzivní spolupráce). Společně s několika dobrovolníky jsme založili český podpůrný tým projektu Pesisir Balikpapan, jehož cílem je zajištění silnější finanční podpory pro práci našich indonéských kolegů v terénu. Byl založen český Facebook projektu (který doplňuje dosavadní indonéský a anglický Facebook), připravují se webové stránky

a v blízké době bude spuštěna fundraisingová kampaň nazvaná Zátoka nosatých opic. Projekt Pesisir Balikpapan byl prezentován také mezinárodně, a to v rámci TAG (Taxon Advisory Group) pro starosvětské primáty na výroční konferenci EAZA (Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií) v polské Wroclawi. EAZA byla po dva roky významným sponzorem projektu Pesisir Balikpapan, společně se Zoo Singapur, Zoo Ústí nad Labem, Zoologickým klubem Ústí nad Labem a osobními příspěvky ošetřovatelů a dalších zaměstnanců několika zoologických zahrad. Na konferenci ve Wroclawi jsme prezentovali výsledky této spolupráce.

The screenshot shows the website 'KOALICE PROTI PALMOVÉMU OLEJI'. The header includes navigation links for Facebook, Aktuality, Kalendář, Pro školy, Pro média, Pro dobrovolníky, and Kontakty. The main content area features an article titled 'Věděli jste, že...' with the following text:

...každou hodinu je kvůli palmovým plantážím v Indonésii vykácen deštný prales o rozloze 300 fotbalových hřišť?

Následky?

- ▶ znečišťování a devastace cenných ekosystémů
- ▶ necitlivé zacházení s rostlinnými i živočišnými druhy
- ▶ navyšování emisí skleníkových plynů
- ▶ hrubé porušování územních a lidských práv
- ▶ ohrožování zdraví místních obyvatel i zvířat.

Více se dozvíte z informací v sekci **Základní informace** nebo třeba z našeho sestříhu filmu Green.

Below the text is a video player showing a close-up of an orangutan's face. To the right is a large photograph of two orangutans sitting on a tree branch. The photo is credited to '© Petr Bambousek | www.SulaSula.com'.

Projekt Tarsius

RNDr. Milada Řeháková, Ph.D.

Zoologická zahrada Ústí nad Labem se v březnu roku 2015 stala partnerem projektu Tarsius a přibrala tak do pole své působnosti další in situ projekt, který působí v oblasti ochrany přírody za branami samotné zoologické zahrady. Projekt Tarsius se věnuje výzkumu a ochraně klenotů filipínské přírody, zejména nártouna filipínského (*Tarsius syrichta*). Tento drobný unikátní tvor se řadí mezi poloopice, ale vývojově se nachází někde mezi poloopicemi a opicemi, patří tedy do řádu primátů stejně jako my lidé. Nártouni jsou noční primáti žijící v jihovýchodní Asii. Patří mezi nejmenší primáty na světě (průměrná váha je 110–140 g) a pouze jeden druh, nártoun filipínský, se vyskytuje na Filipínách (**foto 1**). Bohužel, nártouni a zbývající biodiverzita a ekosystémy Filipín jsou pod extrémním tlakem lidské populace. Těžba dřeva a nerostných surovin zničily většinu lesů. Nártouni chybějí v oblastech s vysokou hustotou obyvatel a intenzivním zemědělstvím, proto je jejich výskyt stále řidší. Kromě ničení životního prostředí jsou nártouni lidmi ohrožováni i přímo. Jsou zabíjeni jako škodná na polích, kde loví hmyz, a jsou loveni pro ilegální trh se zvířaty nebo používáni jako turistická atrakce. Populace nártounů filipínských tak stále klesá. Podle prezidentského prohlášení z roku 1997 je nártoun filipínský zvláště chráněným druhem Filipín. Jeho budoucnost závisí na ochrannářských aktivitách a vzdělávání místních obyvatel. Tým projektu Tarsius se věnuje ochraně nártounů od roku 2009. Cílem projektu je propojení ochrannářských aktivit, vzdělávání a výzkumu, který pomů-

že získat chybějící informace o tomto zajímavém a doposud neprobádaném druhu. Nártoun filipínský je jedním z nejméně prozkoumaných nočních primátů světa. Detailní informace o jeho biologii stále chybějí. V letech 2009–2010 jsme uskutečnili radiotelemetrickou studii (sledování pomocí drobných vysílaček) zaměřenou na výzkum chování, využití domovských okrsků, sociální systém a komunikaci u nártounů filipínských (**foto 2**). Během dvou let jsme získali cenná data ze dvou lokalit, která jsou nyní zpracovávána. Tyto informace nejen že rozšíří naše znalosti o tomto unikátním druhu, ale budou sloužit i jako podklad pro další ochrannářské aktivity.

V roce 2010 jsme se zapojili do monitoringu situace nártounů chovaných v zajetí a zneužívaných jako atrakce na hlavní turistické trase na ostrově Bohol (**foto 3**). Na základě tohoto průzkumu, prezentovaného ministru životního prostředí a dalším autoritám, bylo v prosinci 2010 svoláno na Boholu jednání speciálně zaměřené na problematiku nártounů v zajetí.

Předložili jsme také návrhy na zlepšení podmínek těchto stanic, které slouží jako významný zdroj informací pro místní úřady. Obrovským úspěchem našeho projektu bylo, že v létě 2011 byli nártouni z naprosto nevyhovujících podmínek přesunuti do větší, přirozeně zalesněné voliéry.

Tímto však naše aktivity týkající se nártounů chovaných v lidské péči neskončily. Vzhledem k tomu, že nártouni nejsou úspěšně chováni v žádné zoologické zahradě a ani místní centra nevědí, jak je odchovat, přistoupili

jsem k dalšímu kroku, kterým je založení vlastního chovného centra pro nártouny filipínské. Na pozemku zakoupeném partnerskou ochrannářskou organizací Habitat Bohol byla postavena velká voliéra, která byla osázena místní vegetací tak, aby prostředí co nejvěrněji imitovalo podmínky v divočině (**foto 4**). Voliéra má čtyři části, které mohou být propojené nebo oddělené, jak bude potřeba, a do začátku plánujeme pořídit dva páry zvířat. Nártouny budeme mít z volné přírody, a to ze dvou hlavních důvo-

dů. Jednak pro založení životaschopné záložní populace v lidské péči potřebujeme zvířata se známým a „čistým“ původem a jednak získat zabavené nártouny na Filipínách prakticky není možné. Zvířata se moc nezabavují, protože nelegálnímu chovateli uhynou dříve, než se na to přijde, případně uhynou záhy po zabavení.

V roce 2015 se nám podařilo sestavit první pár nártounů. Sameček Julius (**foto 5**) byl odchycen už v roce 2014 a v roce 2015 k němu přibyla samička Nina. Oba nártouny se podařilo úspěšně spojit a v říjnu jsme několikrát pozorovali páření. Nyní jsou zvířata zase oddělena v sousedních voliérách. Uvidíme, zda se v brzké době dočkáme také potomstva. Naše centrum by tak posloužilo jako zdroj populace nártounů odchovaných v lidské péči, což se v minulosti nepodařilo evropským ani americkým zoo. Tam nártouni buď záhy zemřeli, nebo přežili, avšak nebyli schopni odchovat potomstvo ve druhé generaci. Náš chovný pár, později rozšířený o další zvířata, bude

vedle toho také cenným zdrojem informací o chování těchto unikátních tvorů, kteří jsou ve volné přírodě velmi těžko pozorovatelní, jak ostatně známe z vlastní zkušenosti. Budeme také moci předávat naše zkušenosti s chovem dalším institu-

cím na Filipínách. Naše chovné centrum je součástí komplexního programu ochrany nártounů filipínských, v rámci něhož se ve spolupráci s našimi partnery zaměřujeme také na osvětovou a vzdělávací činnost. Školíme místní pra-

covníky a mladé ochranáře, pořádáme přednášky a školení pro místní žáky, studenty i učitele (**foto 6**). Projekt Tarsius formou přednášek a informačních stánků představujeme také veřejnosti v České republice.

Součástí našeho programu je rovněž rozvoj ekoturismu (**foto 7**) a přiblížení důležitosti přírodního bohatství jak turistům, tak místním obyvatelům, kteří z takovýchto aktivit profitují finančně.

Pořádáme noční safari do sousedního národního parku Rajah Sikatuna Protected Landscape, kde mohou návštěvníci pozorovat nejen nártouny, ale také letuchy filipínské, několik druhů dravců a sov, lelkouny, žáby, plazy i spoustu druhů tropických bezobratlých. Všichni tito obyvatelé rozehrávají unikátní symfonii zvuků nočního pralesa. Na webových stránkách Zoo Ústí nad Labem je ke zhlédnutí

videoklip o projektu, který vznikl v roce 2015 a získal první cenu v soutěži pořádané zoologickou společností ZGAP. Projekt Tarsius je podporován Zoologickou zahradou Ústí nad Labem, Prosimian TAG EAZA, WAZA a Velvyslanectvím České republiky v Manile jako hlavními partnery. V loňském roce dostal také podporu ZGAP.

Stavy zvířat k 31. 12. 2015

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
savci (Mammalia)						
adax	2.0					2.0
<i>Addax nasomaculatus</i>	<i>EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I</i>					
aguti středoamerický	0.1			0.1		0.0
<i>Dasyprocta punctata</i>	<i>RDB=LC</i>					
alpaka	4.13	1.2			3.5	2.10
<i>Vicugna pacos</i>						
anoa nížinný	2.1					2.1
<i>Bubalus depressicornis</i>	<i>EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I</i>					
antilopa jelení	2.5	2.2				4.7
<i>Antilope cervicapra</i>	<i>RDB=NT</i>					
dikobraz srstnatonosý			1.1			1.1
<i>Hystrix indica</i>	<i>RDB=LC</i>					
gepard štíhlý	1.2		0.2	0.1		1.3
<i>Acinonyx jubatus</i>	<i>EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I</i>					
gibon bělolící	1.2	0.0.1				1.2.1
<i>Nomascus leucogenys</i>	<i>EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I</i>					
guanako	1.1					1.1
<i>Lama guanicoe</i>	<i>RDB=LC</i>					
gueréza plášťíková	3.6	2.0				5.6
<i>Colobus guereza caudatus</i>	<i>ESB,RDB=LC</i>					
hulman jávský	2.3	1.1				3.4
<i>Trachypithecus auratus</i>	<i>RDB=VU</i>					
hulman stříbrný	0.2					0.2
<i>Trachypithecus cristatus</i>	<i>RDB=NT</i>					
chvostan bělolící	2.1					2.1
<i>Pithecia pithecia</i>	<i>EEP,RDB=LC</i>					
irbis	1.1					1.1
<i>Uncia uncia</i>	<i>EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I</i>					
jelen bělohubý	6.10	1.1			4.4	3.7
<i>Cervus albirostris</i>	<i>ESB,RDB=VU</i>					
ježek západní	0.0.8		0.0.59	0.0.19	0.0.18	0.0.30
<i>Erinaceus europaeus</i>	<i>RDB=LC</i>					
kabar pižmový			1.0			1.0
<i>Moschus moschiferus</i>	<i>RDB=VU,CITES=I</i>					
kaloň pobřežní	2.2					2.2
<i>Pteropus hypomelanus</i>	<i>RDB=LC</i>					
kočka rybářská	1.1				0.1	1.0
<i>Prionailurus viverrinus</i>	<i>EEP,ISB,RDB=EN</i>					

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
savci (Mammalia)						
kočka slaništní	1.1	1.0				2.1
<i>Oncifelis geoffroyi</i>	<i>EEP,RDB=NT,CITES=I</i>					
kočkodan Brazzův	2.2	1.0				3.2
<i>Cercopithecus neglectus</i>	<i>EEP,RDB=LC</i>					
kočkodan diadémový	1.1					1.1
<i>Cercopithecus mitis</i>	<i>RDB=LC</i>					
kosman zakrslý	4.3				1.1	3.2
<i>Callithrix pygmaea niveiventris</i>	<i>RDB=LC</i>					
kotul veverovitý	3.0		2.0	1.0		4.0
<i>Saimiri sciureus</i>	<i>EEP,RDB=LC</i>					
koza domácí		2.1	1.6	0.1	2.0	1.6
<i>Capra hircus</i>						
králík domácí – český strakáč	1.3.7		1.2.7	0.0.3	1.3.11	1.2
<i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>						
kuandu obecný	1.0					1.0
<i>Coendou prehensilis</i>	<i>ESB,RDB=LC</i>					
kůň domácí – pony	1.4	2.1			2.1	1.4
<i>Equus caballus</i>						
lama krotká	0.2			0.1		0.1
<i>Lama glama</i>						
lemur kata	1.4	1.2				2.6
<i>Lemur catta</i>	<i>ESB,RDB=EN,CITES=I</i>					
lenochod dvouprstý	1.5	0.0.1			0.1	1.4.1
<i>Choloepus didactylus</i>	<i>ESB,RDB=LC</i>					
lev konžský	1.2					1.2
<i>Panthera leo bleyenberghi</i>	<i>RDB=VU</i>					
levhart mandžuský	1.2				0.1	1.1
<i>Panthera pardus orientalis</i>	<i>EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I</i>					
levhart obláčkový	2.4				1.0	1.4
<i>Pardofelis nebulosa</i>	<i>EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I</i>					
lvíček zlatý	4.2					4.2
<i>Leontopithecus rosalia</i>	<i>EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I</i>					
makak kápový	3.2	0.1		1.0		2.3
<i>Macaca radiata</i>	<i>RDB=LC</i>					
mandril	1.7	2.0				3.7
<i>Mandrillus sphinx</i>	<i>EEP,RDB=VU,CITES=I</i>					
mara stepní	2.0					2.0
<i>Dolichotis patagonum</i>	<i>RDB=NT</i>					
medvěd malajský	2.3					2.3
<i>Helarctos malayanus</i>	<i>ESB,RDB=VU,CITES=I</i>					
mirikina bolivijská	0.1					0.1
<i>Aotus azarai boliviensis</i>	<i>ESB,RDB=LC</i>					
muntžak malý	1.2	0.1.1			0.1	1.2.1
<i>Muntiacus reevesi</i>	<i>RDB=LC</i>					

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
savci (Mammalia)						
nilgau	4.5	2.1			2.1	4.5
<i>Boselaphus tragocamelus</i>	<i>RDB=LC</i>					
nosál červený	3.0					3.0
<i>Nasua nasua</i>	<i>RDB=LC</i>					
nosorožec tuponosý jižní	0.1					0.1
<i>Ceratotherium simum simum</i>	<i>EEP,ISB,RDB=NT</i>					
orangutan	1.0					1.0
<i>Pongo sp.</i>	<i>EEP,RDB=EN,CITES=I</i>					
orangutan bornejský	2.2				1.0	1.2
<i>Pongo pygmaeus</i>	<i>EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I</i>					
osel somálský	2.5				0.1	2.4
<i>Equus africanus somalicus</i>	<i>EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I</i>					
ovce domácí – kamerunská	1.15	3.14.2			2.10	2.19.2
<i>Ovis aries aries</i>						
ovce domácí – vřesovištní	0.4				0.4	0.0
<i>Ovis aries aries</i>						
panda červená	1.1	1.0				2.1
<i>Ailurus fulgens fulgens</i>	<i>EEP,ISB,RDB=VU,CITES=I</i>					
pekari páskovaný	0.2		0.2	0.1		0.3
<i>Pecari tajacu</i>	<i>RDB=LC</i>					
prase domácí – göttingenské	1.0		0.2		1.0	0.2
<i>Sus domesticus</i>						
rosomák sibiřský	1.1					1.1
<i>Gulo gulo sibirica</i>	<i>EEP,RDB=LC</i>					
serau malý	0.1					0.1
<i>Naemorhedus crispus</i>	<i>ESB,ISB,RDB=LC</i>					
sika vietnamský	3.14	3.5.1			2.3	4.16.1
<i>Cervus nippon pseudaxis</i>	<i>EEP,ISB,RDB=LC</i>					
slon indický	0.2					0.2
<i>Elephas maximus bengalensis</i>	<i>EEP,RDB=EN,CITES=I</i>					
surikata	6.6	7.2			4.4	9.4
<i>Suricata suricatta</i>	<i>RDB=LC</i>					
šakal čabrákový	2.1					2.1
<i>Canis mesomelas</i>	<i>RDB=LC</i>					
tamarín bělohubý	1.3	0.0.1				1.3.1
<i>Saguinus labiatus</i>	<i>ESB,RDB=LC</i>					
tamarín pinčí	1.3					1.3
<i>Saguinus oedipus</i>	<i>EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I</i>					
tamarín žlutoruký	2.0					2.0
<i>Saguinus midas</i>	<i>ESB,RDB=LC</i>					
tana severní		1.3	1.1		1.3	1.1
<i>Tupaia belangeri</i>	<i>RDB=LC</i>					
tapír jihoamerický	1.1					1.1
<i>Tapirus terrestris</i>	<i>EEP,RDB=VU</i>					

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
savci (Mammalia)						
tuleň obecný	1.2			1.0		0.2
<i>Phoca vitulina</i>	<i>RDB=LC</i>					
tygr malajský	0.1					0.1
<i>Panthera tigris jacksonii</i>	<i>ISB,RDB=CR,CITES=I</i>					
vari černobílý	4.1			1.1		3.0
<i>Varecia variegata</i>	<i>EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I</i>					
velbloud dvouhrbý – domácí	1.4					1.4
<i>Camelus bactrianus</i>	<i>RDB=CR</i>					
velemyš obláčková			1.1			1.1
<i>Phloeomys pallidus</i>	<i>ESB,RDB=LC</i>					
veverka Prévostova	1.0			1.0		0.0
<i>Callosciurus prevostii</i>	<i>RDB=LC</i>					
vlk hřivnatý	0.1					0.1
<i>Chrysocyon brachyurus</i>	<i>EEP,ISB,RDB=NT</i>					
voduška červená	3.3			1.0		2.3
<i>Kobus leche kafuensis</i>	<i>ESB,ISB,RDB=VU</i>					
voduška jelenovitá	1.3					1.3
<i>Kobus ellipsiprymnus defassa</i>	<i>RDB=NT</i>					
vydra malá	1.1					1.1
<i>Amblonyx cinerea</i>	<i>ISB,RDB=VU</i>					
zebra Hartmannové	3.12	1.3		0.1	1.2	3.12
<i>Equus zebra hartmannae</i>	<i>EEP,ISB,RDB=VU</i>					
žirafa Rothschildova	1.4	1.0		0.1		2.3
<i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	<i>EEP,RDB=EN</i>					

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
ptáci (Aves)						
amazoňan modročelý	1.0					1.0
<i>Amazona aestiva</i>	<i>RDB=LC</i>					
ara arakanga	1.1					1.1
<i>Ara macao</i>	<i>RDB=LC,CITES=I</i>					
ara ararauna	2.2				1.1	1.1
<i>Ara ararauna</i>	<i>RDB=LC</i>					
ara červenouchý	1.1					1.1
<i>Ara rubrogenys</i>	<i>EEP,RDB=EN,CITES=I</i>					
ara hyacintový	1.1					1.1
<i>Anodorhynchus hyacinthinus</i>	<i>EEP,RDB=VU,CITES=I</i>					
ara kaninda	1.1					1.1
<i>Ara glaucogularis</i>	<i>EEP,ISB,RDB=CR,CITES=I</i>					
ara vojenský	1.1					1.1
<i>Ara militaris</i>	<i>RDB=VU,CITES=I</i>					

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
ptáci (Aves)						
ara vojenský	1.1					1.1
<i>Ara militaris mexicana</i>	ESB,RDB=VU,CITES=I					
ara zelenokřídlý	1.1		2.0			3.1
<i>Ara chloroptera</i>	RDB=LC					
ara zelený			1.0			1.0
<i>Ara ambigua</i>	EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					
aratinga sluneční	1.1					1.1
<i>Aratinga solstitialis</i>	RDB=EN					
berneška rudokrká	2.2					2.2
<i>Branta ruficollis</i>	RDB=EN					
čírka diamantová	1.0					1.0
<i>Anas punctata</i>						
čírka dvouskvrnná	1.1					1.1
<i>Anas formosa</i>	RDB=VU					
čírka kropenatá	0.2				0.1	0.1
<i>Anas versicolor</i>	RDB=LC					
emu hnědý	1.1					1.1
<i>Dromaius novaehollandiae</i>	RDB=LC					
holub chocholatý	1.1					1.1
<i>Ocyphaps lophotes</i>	RDB=LC					
holub zelenokřídlý	1.0.2			1.0.1		0.0.1
<i>Chalcophaps indica indica</i>	RDB=LC					
husička vdovka	1.2					1.2
<i>Dendrocygna viduata</i>	RDB=LC					
jeřáb mandžuský	1.1					1.1
<i>Grus japonensis</i>	EEP,ISB,RDB=EN,CITES=I					
jeřáb panenský	1.1					1.1
<i>Anthropoides virgo</i>	RDB=LC					
kachna domácí – indický běžec	0.0.6				0.0.6	0.0
<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>						
kachna domácí – smaragdová			1.1			1.1
<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>						
kachna domácí – zakrslá			1.1			1.1
<i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>						
kachnička mandarínská	1.3	4.3	0.1		3.5	2.2
<i>Aix galericulata</i>	RDB=LC					
kachnička šedoboká	1.1	0.0.1	1.2	0.1		2.2.1
<i>Callonetta leucophrys</i>	RDB=LC					
kakadu molucký	2.1					2.1
<i>Cacatua moluccensis</i>	EEP,RDB=VU,CITES=I					

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
ptáci (Aves)						
kakadu palmový	2.1					2.1
<i>Probosciger aterrimus</i>	<i>EEP,RDB=LC,CITES=I</i>					
korela chocholátá	0.1			0.1		0.0
<i>Nymphicus hollandicus</i>	<i>RDB=LC</i>					
korunáč vějířový	1.1					1.1
<i>Goura victoria</i>	<i>ESB,RDB=NT</i>					
krkavec velký	1.1	0.0.4			0.0.4	1.1
<i>Corvus corax</i>	<i>CROH=OH,RDB=LC</i>					
křepelka korunkatá	2.2					2.2
<i>Rollulus rouloul</i>	<i>RDB=NT</i>					
kur domácí – velsumka			1.2		1.0	0.2
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
kur domácí – vlaška	1.1				1.1	0.0
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
kur domácí – vyandotka			2.9	0.2		2.7
<i>Gallus gallus f. domestica</i>						
lori zelenoocasý	1.1					1.1
<i>Lorius chlorocercus</i>	<i>RDB=LC</i>					
loskuták posvátný			1.0			1.0
<i>Gracula religiosa</i>	<i>RDB=LC</i>					
majna Rothschildova	1.0		1.1			2.1
<i>Leucopsar rothschildi</i>	<i>EEP,RDB=CR,CITES=I</i>					
morčák bílý	1.1					1.1
<i>Mergus albellus</i>	<i>RDB=LC</i>					
nandu pampový	2.2	1.1		0.2		3.1
<i>Rhea americana</i>	<i>RDB=NT</i>					
papoušek senegalský	2.0					2.0
<i>Polioptila senegalus</i>	<i>RDB=LC</i>					
papoušek vlnkovaný	13.12.26	0.0.60			0.0.64	13.12.22
<i>Melopsittacus undulatus</i>	<i>RDB=LC</i>					
páv korunkatý	2.3	0.0.1				2.3.1
<i>Pavo cristatus</i>	<i>RDB=LC</i>					
polák malý	2.2					2.2
<i>Aythya nyroca</i>	<i>CROH=KOH,RDB=NT</i>					
pušník bělavý pobaltský	1.0					1.0
<i>Strix uralensis liturata</i>	<i>CROH=KOH,RDB=LC</i>					
rarah velký	1.1	0.0.1			0.0.1	1.1
<i>Falco cherrug</i>	<i>CROH=KOH,RDB=VU</i>					
sova pálená	1.1					1.1
<i>Tyto alba</i>	<i>CROH=SOH,RDB=LC</i>					
sovice sněžní	2.2					2.2
<i>Nyctea scandiaca</i>	<i>RDB=LC</i>					
sup himálajský	1.1					1.1
<i>Gyps himalayensis</i>	<i>RDB=LC</i>					

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
ptáci (Aves)						
sýček obecný	1.1	0.0.1				1.1.1
<i>Athene noctua</i>	CROH=SOH,RDB=LC					
turako fialový	1.1					1.1
<i>Musophaga violacea</i>	ESB,RDB=LC					
volavka rusohlavá	0.3			0.1		0.2
<i>Bubulcus ibis</i>	RDB=LC					
výr velký	1.1					1.1
<i>Bubo bubo</i>	CROH=OH,RDB=LC					
zoborožec vrásčitý	3.3	1.0				4.3
<i>Aceros corrugatus</i>	EEP,RDB=NT					
žako šedý	1.1	1.1			1.1	1.1
<i>Psittacus erithacus</i>	RDB=VU					

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
plazi (Reptilia)						
agama bradatá	1.3			1.1		0.2
<i>Pogona vitticeps</i>						
agama kočincínská	2.4					2.4
<i>Physignathus cocincinus</i>						
aligátor americký	1.1					1.1
<i>Alligator mississippiensis</i>	RDB=LC					
bazilišek zelený	1.3	0.0.1				1.3.1
<i>Basiliscus plumifrons</i>						
čukvala zavalitá	1.2					1.2
<i>Sauromalus ater</i>	RDB=LC					
dlouhokrčka drsná	2.1.1			0.1		2.0.1
<i>Macrochelodina rugosa</i>						
felzuma madagaskarská	2.2					2.2
<i>Phelsuma madagascariensis</i>	RDB=LC					
gambélie leopardí			3.2			3.2
<i>Gambelia wislizenii</i>	RDB=LC					
gekončík noční	1.2					1.2
<i>Eublepharis macularius</i>						
hroznýš Dumerilův	0.1					0.1
<i>Acrantophis dumerilli</i>	RDB=VU,CITES=I					
hroznýš královský	0.1					0.1
<i>Boa constrictor</i>						
hroznýšovec duhový	2.2			0.1		2.1
<i>Epicrates cenchria cenchria</i>						
chameleon jemenský	1.3.24			0.1	0.1.24	1.1
<i>Chamaeleo calypratus</i>						

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
plazi (Reptilia)						
kajmánek malý	1.1					1.1
<i>Paleosuchus trigonatus</i>	RDB=LC					
karetká novoguinejská	2.0					2.0
<i>Carettochelys insculpta</i>	RDB=VU					
korálovka mexická	1.1					1.1
<i>Lampropeltis mexicana greeri</i>	RDB=LC					
korálovka sedlatá honduraská	1.1				1.1	0.0
<i>Lampropeltis triangulum hondurensis</i>						
korálovka sedlatá sinaloaská	1.2					1.2
<i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>						
korovec mexický	1.2					1.2
<i>Heloderma horridum</i>	EEP,RDB=VU					
kožnatka čínská	0.0.1					0.0.1
<i>Pelodiscus sinensis</i>	RDB=VU					
krajta královská	1.1	0.0.7			0.0.7	1.1
<i>Python regius</i>	RDB=LC					
krátkokrčka červenobřichá	0.0.2					0.0.2
<i>Emydura subglobosa</i>	RDB=LC					
leguán kubánský	1.1					1.1
<i>Cyclura nubila nubila</i>	RDB=VU,CITES=I					
leguán pustinný			3.2		1.0	2.2
<i>Dipsosaurus dorsalis</i>	RDB=LC					
leguánek modravý			3.2			3.2
<i>Petrosaurus thalassinus</i>	RDB=LC					
leguánek ostnitý	1.1	0.0.3	0.2			1.3.3
<i>Sceloporus magister</i>	RDB=LC					
leguánovec obojkový			1.1			1.1
<i>Crotaphytus collaris</i>	RDB=LC					
leiocefalus kýlnatý			0.0.15			0.0.15
<i>Leiocephalus carinatus</i>						
scink dlouhonohý	1.0					1.0
<i>Eumeces schneideri</i>						
řilíkva obrovská			0.0.3			0.0.3
<i>Tiliqua gigas</i>						
trnorep skalní	2.6.1			0.1		2.5.1
<i>Uromastyx acanthinura</i>						
trnorep Thomasův	1.0			1.0		0.0
<i>Uromastyx thomasi</i>						
trnorep zdobený			1.1			1.1
<i>Uromastyx ornata</i>	RDB=LC					
užovka tenkoocasá	1.1					1.1
<i>Orthriophis taeniurus ridleyi</i>						

	stav k 1. 1. 2015	odchov	příchod	úhyn	odchod	stav k 31. 12. 2015
plazi (Reptilia)						
želva amboinská	3.0					3.0
<i>Cuora amboinensis</i>	<i>ESB,RDB=VU</i>					
želva anámská	0.0.5					0.0.5
<i>Mauremys annamensis</i>	<i>RDB=CR</i>					
želva nádherná	0.0.3		0.0.3			0.0.6
<i>Trachemys scripta</i>	<i>RDB=LC</i>					
želva ostruhatá	3.0					3.0
<i>Centrochelys sulcata</i>	<i>RDB=VU</i>					
želva ouachitská	0.0.1					0.0.1
<i>Graptemys ouachitensis</i>						
želva pentličková	1.2.9	0.0.4			0.0.5	1.2.8
<i>Cyclemys pulchristriata</i>						
želva stepní	3.2				1.1	2.1
<i>Testudo horsfieldii</i>	<i>RDB=VU</i>					
želva tlustohrdlá	0.1					0.1
<i>Siebenrockiella crassicollis</i>	<i>ESB,RDB=VU</i>					
želva tmavobřichá	0.1				0.1	0.0
<i>Mauremys rivulata</i>						
želva uhlířská	4.4.1	0.0.5				4.4.6
<i>Chelonoidis carbonaria</i>						
želva zelenavá	0.1					0.1
<i>Testudo hermanni</i>	<i>RDB=NT</i>					
želva zubatá	2.0					2.0
<i>Cyclemys dentata</i>	<i>RDB=NT</i>					

	stavy
obojživelníci (Amphibia)	
drápatka vodní	1.1.6
<i>Xenopus laevis laevis</i>	<i>RDB=LC</i>
drsnokožka thajská	0.0.17
<i>Theloderma stellatum</i>	<i>RDB=NT</i>
létavka obecná	0.0.1
<i>Polypedates leucomystax</i>	<i>RDB=LC</i>
listovnice pestrá	0.0.1
<i>Phyllomedusa hypochondrialis</i>	<i>RDB=LC</i>
parosníčka nádherná	0.0.1
<i>Kaloula pulchra</i>	<i>RDB=LC</i>
parosníčka srdíčková	0.0.1
<i>Dyscophus guineti</i>	<i>RDB=LC</i>
pralesnička azurová	0.0.6
<i>Dendrobates azureus</i>	<i>RDB=LC</i>
pralesnička barvířská	0.0.10
<i>Dendrobates tinctorius</i>	<i>RDB=LC</i>
pralesnička batíková	0.0.7
<i>Dendrobates auratus</i>	<i>RDB=LC</i>

	stavy
obojživelníci (Amphibia)	
pralesnička brazilská	0.0.8
<i>Dendrobates galactonotus</i>	<i>RDB=LC</i>
pralesnička harlekýn	0.0.5
<i>Dendrobates leucomelas</i>	<i>RDB=LC</i>
pralesnička pruhovaná	0.0.5
<i>Phyllobates vittatus</i>	<i>RDB=EN</i>
pralesnička strašná	0.0.11
<i>Phyllobates terribilis</i>	<i>RDB=EN</i>
ropucha argentinská	0.0.3
<i>Bufo arenarum</i>	<i>RDB=LC</i>
rosnice siná	0.0.8
<i>Pelodryas caerulea</i>	<i>RDB=LC</i>
rosnička bělopruhá	0.0.7
<i>Hyla cinerea</i>	<i>RDB=LC</i>
rosnička včelí	0.0.1
<i>Phrynohyas resinifictrix</i>	<i>RDB=LC</i>
žebrovník Waltlův	0.0.8
<i>Pleurodeles waltl</i>	<i>RDB=NT</i>

	stavy
ryby (Pisces)	
bichírek úhořovitý	0.0.8
<i>Erpetoichthys calabaricus</i>	
cichlida ocasooká	0.0.2
<i>Cichla ocellaris</i>	
dánio pruhované	0.0.25
<i>Danio rerio</i>	RDB=LC
glyptoper velkoploutvý	0.0.1
<i>Glyptoperichthys gibbiceps</i>	
krunýřovec jednopruhý	0.0.15
<i>Otocinclus affinis</i>	
krunýřovec řasnatý	0.0.28
<i>Ancistrus cirrhosus</i>	
labeo červenoploutvé	0.0.4
<i>Epalzeorhynchus frenatum</i>	
motýlkovec africký	0.0.1
<i>Pantodon buchholzi</i>	
myloplus červenoploutvý	0.0.3
<i>Myloplus rubripinnis</i>	
neonka červená	0.0.10
<i>Paracheirodon axelrodi</i>	
ostnovec skvrnoocasý	0.0.2
<i>Ctenopoma kingsleyae</i>	RDB=LC
pakeřičkovec obecný	0.0.1
<i>Heteropneustes fossilis</i>	RDB=LC
pancéřníček Sterbův	0.0.6
<i>Corydoras sterbai</i>	
panchax šestipruhý	0.0.8
<i>Epiplatys sexfasciatus</i>	
parma Wetmoreova	0.0.2
<i>Hypsibarbus wetmorei</i>	
parmička indická	0.0.23
<i>Puntius ticto</i>	
parmička purpurová	0.0.16
<i>Puntius nigrofasciatus</i>	RDB=LC
parmička Schwanenfeldova	0.0.13
<i>Barbodes schwanenfeldii</i>	
parmička žraločí	0.0.8
<i>Balantiocheilos melanopterus</i>	RDB=EN
parmoun siamský	0.0.19
<i>Crossocheilus siamensis</i>	
peřovec skvrnitý	0.0.6
<i>Synodontis eupterus</i>	RDB=LC
piraňa Nattererova	0.0.12
<i>Pygocentrus nattereri</i>	

	stavy
ryby (Pisces)	
sekavec příčnopásý	0.0.8
<i>Pangio kuhlii</i>	
sekavka nádherná	0.0.3
<i>Chromobotia macracanthus</i>	
sekavka pákistánská	0.0.5
<i>Botia lohachata</i>	
sekavka proužkovaná	0.0.2
<i>Botia striata</i>	
sekavka zdobená	0.0.1
<i>Botia almorhae</i>	RDB=LC
sekernatka mramorovaná	0.0.11
<i>Carnegiella strigata</i>	
skalára vysoká	0.0.5
<i>Pterophyllum altum</i>	
tetra červenoskvřinná	0.0.18
<i>Hyphessobrycon erythrostigma</i>	
tetra červenoústá	0.0.20
<i>Hemigrammus rhodostomus</i>	
tlamovec Lombardův	0.0.39
<i>Metriaclima lombardoi</i>	
tlamovec příčnopruhý	0.0.21
<i>Maylandia zebra</i>	
trnovec hřebenočelý	0.0.6
<i>Agamyxis pectinifrons</i>	

	stavy
paryby (Chondrichthyes)	
trnucha skvrnitá	1.1
<i>Potamotrygon motoro</i>	RDB=DD

	stavy
bezobratlí (Evertebrata)	
krevetka račí	0.0.6
<i>Atyopsis gabonensis</i>	
sklípkan kadeřavý	0.0.1
<i>Brachypelma albopilosum</i>	
sklípkan plaménkový	0.0.1
<i>Brachypelma auratum</i>	
strašilka australská	0.0.15
<i>Extatosoma tiaratum</i>	
krevetka červená	0.0.30
<i>Neocaridina denticulata</i>	

Stavy zvířat 2015	1. 1. 2015		31. 12. 2015	
	Druhy	Jedinci	Druhy	Jedinci
Savci (<i>Mammalia</i>)	70	326	72	360
Ptáci (<i>Aves</i>)	49	172	52	180
Plazi (<i>Reptilia</i>)	39	146	43	158
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	18	106	14	80
Ryby (<i>Pisces</i>)	34	352	37	452
Paryby (<i>Chondrichthyes</i>)	1	2	1	3
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	5	53	5	52
Celkem	216	1 157	224	1 285

Odchovy

savci <i>Mammalia</i>	odchov
alpaka	1.2
<i>Vicugna pacos</i>	
antilopa jelení	2.2
<i>Antilope cervicapra</i>	
gibon bělolící	0.0.1
<i>Nomascus leucogenys</i>	
gueréza pláštíková	2.0
<i>Colobus guereza caudatus</i>	
hulman jávský	1.1
<i>Trachypithecus auratus</i>	
jelen bělohubý	1.1
<i>Cervus albirostris</i>	
kočka slaništní	1.0
<i>Oncifelis geoffroyi</i>	
kočkodan Brazzův	1.0
<i>Cercopithecus neglectus</i>	
koza domácí	2.1
<i>Capra hircus</i>	
kůň domácí – pony	2.1
<i>Equus caballus</i>	
lemur kata	1.2
<i>Lemur catta</i>	
lenochod dvouprstý	0.0.1
<i>Choloepus didactylus</i>	
makak kápový	0.1
<i>Macaca radiata</i>	
mandril	2.0
<i>Mandrillus sphinx</i>	
muntžak malý	0.1.1
<i>Muntiacus reevesi</i>	
nilgau	2.1
<i>Boselaphus tragocamelus</i>	
ovce domácí – kamerunská	3.14.2
<i>Ovis aries aries</i>	
panda červená	1.0
<i>Ailurus fulgens fulgens</i>	
sika vietnamský	3.5.1
<i>Cervus nippon pseudaxis</i>	
surikata	7.2
<i>Suricata suricatta</i>	
tamarín bělohubý	0.0.1
<i>Saguinus labiatus</i>	

savci <i>Mammalia</i>	odchov
tana severní	1.3
<i>Tupaia belangeri</i>	
zebra Hartmannové	1.3
<i>Equus zebra hartmannae</i>	
žirafa Rothschildova	1.0
<i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	

ptáci <i>Aves</i>	odchov
kachnička mandarínská	4.3
<i>Aix galericulata</i>	
kachnička šedoboká	0.0.1
<i>Callonetta leucophrys</i>	
krkavec velký	0.0.4
<i>Corvus corax</i>	
nandu pampový	1.1
<i>Rhea americana</i>	
papoušek vlnkovaný	0.0.60
<i>Melopsittacus undulatus</i>	
páv korunkatý	0.0.1
<i>Pavo cristatus</i>	
raroh velký	0.0.1
<i>Falco cherrug</i>	
sýček obecný	0.0.1
<i>Athene noctua</i>	
zoborožec vrásčitý	1.0
<i>Aceros corrugatus</i>	
žako šedý	1.1
<i>Psittacus erithacus</i>	

plazi <i>Reptilia</i>	odchov
bazilišek zelený	0.0.1
<i>Basiliscus plumifrons</i>	
krajta královská	0.0.7
<i>Python regius</i>	
leguánek ostnitý	0.0.3
<i>Sceloporus magister</i>	
želva pentličková	0.0.4
<i>Cyclemys pulchristriata</i>	
želva uhlířská	0.0.5
<i>Chelonoidis carbonaria</i>	

**Ekonomicko-
-personální útvar**

Činnost ekonomicko-personálního útvaru

Jitka Lízlová

Hodnocení ekonomické situace

V roce 2015 zoologická zahrada hospodařila s rozpočtem 55 951,44 tis. Kč a zapojovala do hospodaření i svůj zisk z doplňkové činnosti ve výši 949,52 tis. Kč.

Bližší specifikace skutečných nákladů a výnosů je uvedena níže:

Položka	v tis. Kč
Nákup materiálu	2.323,06
Nákup krmení	4.711,64
Spotřeba pohonných hmot	674,19
Energie	6.432,93
Prodané zboží	36,88
Služby	8.292,14
Osobní náklady	24.567,13
Daně a poplatky	20,28
Ostatní náklady	1.043,49
Odpisy, rezervy a opravné položky	8.857,13
Náklady celkem	56.958,87
Tržby ze vstupného	11.253,02
Prodané zboží	91,25
Ostatní výnosy	2.494,99
Zapojení zisku z doplňkové činnosti (prodej, reklama, nájmy...)	949,52
Příspěvek zřizovatele	30.534,68
Příspěvek MŽP na provoz	749,02
Příspěvek Úřadu práce Ústí n. L.	2.936,16
Čerpání fondů	7.892,32
Výnosy celkem	56.900,96
Hospodářský výsledek (ztráta)	57,91

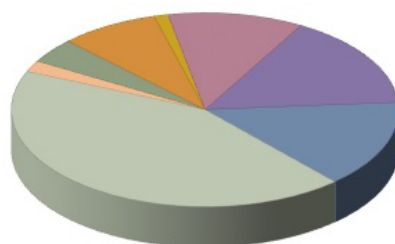
V roce 2015 zaměstnávala zoo 84 přepočtených pracovníků. Nejvyšší nákladovou položkou jsou osobní náklady organizace, tvoří 43,13 % jejích nákladů. Průměrně dosahovaná hrubá mzda v roce 2015 činila 16 882 Kč na pracovníka.

Další významnou nákladovou položkou jsou odpisy majetku organizace. V roce 2015 dosáhly 8 520,23 tis. Kč, z toho 2 000 tis. Kč bylo pokryto finančními prostředky a zbylá část ve výši 6 520,23 tis. Kč, nepokrytá finančními prostředky, byla proúčtována proti čerpání fondů.

Náklady na krmení v roce 2015 činily 4 711,64 tis. Kč. Z této částky krmení vyrobené ve vlastní režii bylo za 1 049,59 tis. Kč (jedná se o výrobu sena, zelené píce, odchov myší, potkanů, králíků a ostatního krmení). Spotřeba krmení Centra pro zvířata v nouzi, které je součástí zoo, činila částku 134,04 tis. Kč.

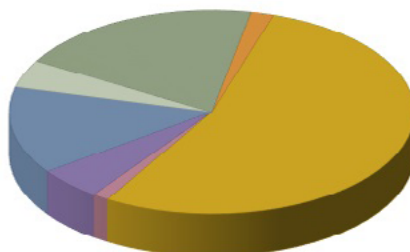
Náklady na elektrickou energii v roce 2015 činily 4 222,09 tis. Kč, z toho Centrum pro zvířata v nouzi mělo spotřebu elektrické energie ve výši 183 tis. Kč.

NÁKLADY NA HLAVNÍ ČINNOST

- nákup materiálu
- nákup krmení
- spotřeba PHM
- energie
- odpisy, rezervy a opravné položky
- služby
- osobní náklady
- ostatní náklady

VÝNOSY Z HLAVNÍ ČINNOSTI

- tržby ze vstupného
- zapojení zisku z doplňkové činnosti
- příspěvek zřizovatele
- příspěvek MZP na provoz
- příspěvek Úřadu práce ÚL
- čerpání fondů
- ostatní výnosy

Náklady na spotřebu vody a stočné činily 2 187,54 tis. Kč, z toho Centrum pro zvířata v nouzi mělo spotřebu vody a stočné ve výši 57,41 tis. Kč. Vyšší náklady na spotřebu vody a stočné jsou dány každoročním nárůstem ceny za vodné a stočné (**foto 1**).

Prostředky vynaložené jako náklady na opravy a udržování v roce 2015 činily 1 582,91 tis. Kč, z toho Centrum pro zvířata v nouzi mělo výši nákladů na opravy a údržbu ve výši 89,53 tis. Kč.

Provedené opravy:

- oprava motorových vozidel – 675,48 tis. Kč
- oprava strojů a zařízení – 244,58 tis. Kč
- oprava ostatní – 126,92 tis. Kč
- oprava DHM, stavby – 535,93 tis. Kč

Fyzická a morální zastaralost budov i technického zařízení budov s sebou přináší zvýšené náklady na údržbu a provoz těchto zařízení. Bylo provedeno několik rekonstrukcí objektů, čímž vzniklo několik nových expozic (renovace výběhu lemuru káta, výběh pro dikobrazy nebo venkovní výběh pro želvy

ostruhaté – **foto 2**).

Vlastní výnosy organizace jsou tvořeny z příjmů ze vstupného ve výši 11 253,02 tis. Kč, což v tomto roce tvořilo vyšší nárůst oproti roku 2014. Výnosy z prodaného zboží v roce 2015 činily 91,25 tis. Kč. Prodej na krmných automatech činil 91,25 tis. Kč. Čerpání fondů – nekryté odpisy, adopce, patronství – činilo 7 892,32 tis. Kč, z toho Centrum pro zvířata v nouzi mělo výnosy ve výši 218,65 tis. Kč. Ostatní výnosy za zážitkové programy (**foto 3**), věcné dary, prodej zvířat, kafilerie, provize a bonusy činily 2 043,38 tis. Kč, z toho výnosy Centra pro zvířata v nouzi činily 307,48 tis. Kč. Finanční výnosy byly většinou dary od sponzorů ve výši 134,78 tis. Kč. Rekonstrukce expozic, které jsou uváděny v oblasti nákladů, však přinesly zvýšení zájmu návštěvníků, a tím zvýšení tržeb z prodeje vstupenek a doprovodných služeb. Díky reprodukčním úspěchům zaznamenala zoo v roce 2015 i velký přírůstek zvířat a mohlo být prodáno více exemplářů těch druhů, které nejsou součástí chovných programů EEP a ESB, což se příznivě promítlo ve výnosech zoo. Stejně tak se ve výnosech kladně projevilo vyšší prodej zážitkových programů a zlevněním permanentních vstupenek (spojeným s propagací této akce) došlo k několikanásobnému zvýšení jejich prodeje.

Výdaje a příjmy z doplňkové činnosti

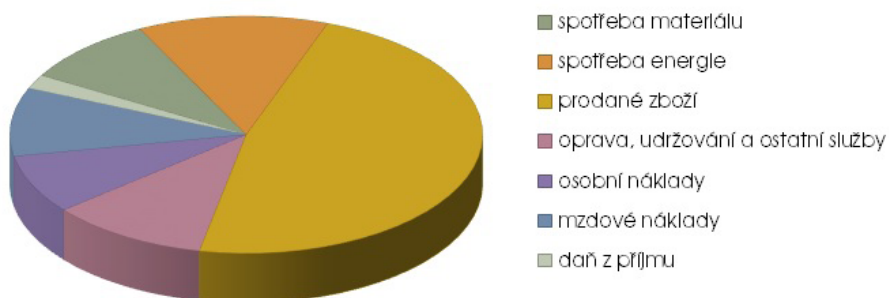
Výdaje

V uvedeném období došlo ke zvýšení nákladů na spotřebu materiálu z důvodu provádění úprav na majetku sloužícím k doplňkové činnosti zoo. Vznikly dvě nové prodejny zboží – Pueblo a Sepilok (**foto 4**), které provozovala zoo ve vlastní režii.

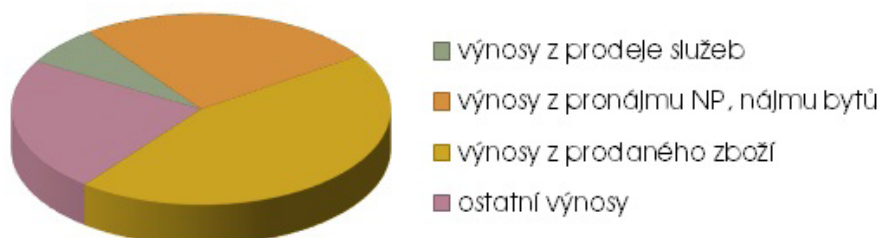
Příjmy

Nové prodejny přinesly zvýšené výnosy z doplňkové činnosti díky většímu objemu prodeje zboží a daleko širšímu sortimentu zboží, který nové prodejny nabízely.

NÁKLADY NA DOPLŇKOVOU ČINNOST

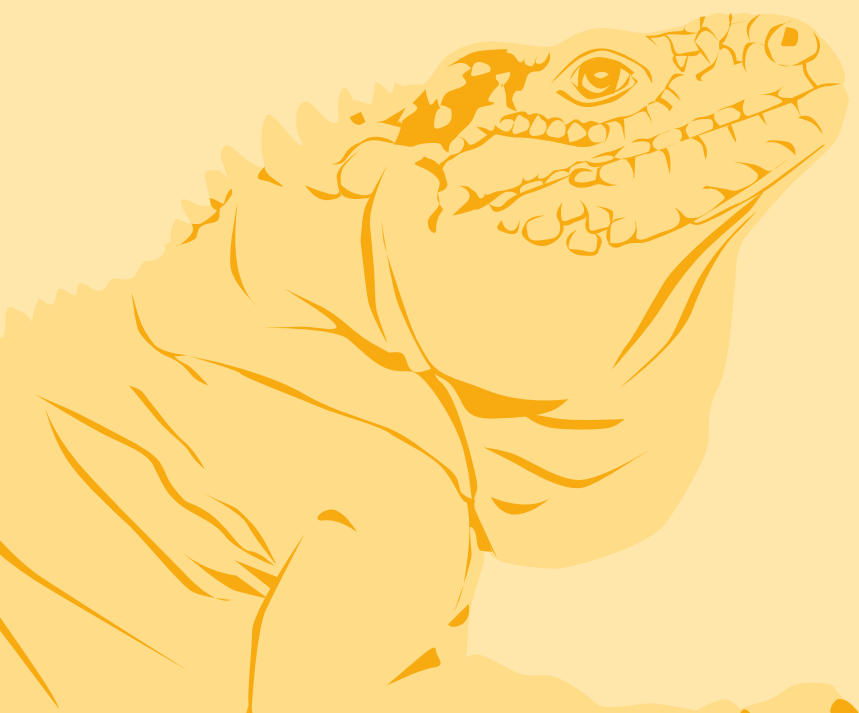
VÝNOSY Z DOPLŇKOVÉ ČINNOSTI

**Útvar kontaktu
s veřejností**

Činnost útvaru kontaktu s veřejností

Ing. Věra Vrabcová

V roce 2015 došlo ke změně organizačního řádu zoo, se kterou souvisí změna názvu oddělení (dříve oddělení marketingu, propagace a vzdělávání, nově útvar kontaktu s veřejností). Byla vytvořena sekce návštěvnického servisu s novým pracovním místem, kam patří pracovníci pokladen, suvenýrů, brigádníci (zmrzlinový stánek, dozor u trampolíny, jízda na ponících...) a další záležitosti související se spokojeností návštěvníků.

Návštěvnost

V roce 2015 dosáhla celková návštěvnost počtu 147 774 osob, což je o 1 413 méně než v roce předchozím. Bohužel, ani novinky z oblasti zvířecích přírůstků, nových expozic či akcí pro veřejnost nepřilákaly do zoo výrazné množství návštěvníků, což je letitým problémem ústecké zoo.

Média a tiskoviny

Veškeré novinky (pozvánky na akce, informace o narozených mláďatech či nových druzích, nové expozice apod.) byly zasílány médiím e-mailem prostřednictvím tiskových zpráv doplněných fotografiemi.

V roce 2015 došlo k pravidelné spolupráci s kulturním měsíčníkem Enter, kde jsou zveřejňovány pozvánky na akce a novinky ze zoo. Zoo v průběhu roku vydávala vlastní bulletin Střípky ze zoo (**foto 1**), který byl v tištěné podobě distribuován na různá kulturní místa v Ústí nad Labem a okolí a v elektronické podobě byl umístěn na webových stránkách i na Facebooku.

The image shows the cover of a newsletter titled "střípky ze zoo" (1/2015). The cover features a close-up photograph of a seal's face with its whiskers. In the top left corner, there is a logo for "ZOO Ústí nad Labem" with a circled number "1". The title "střípky ze zoo" is written in a stylized font, with "ze zoo" in green and "střípky" in white on a yellow background. Below the title, the issue number "1/2015" is displayed. In the bottom left corner, there is a QR code. In the bottom right corner, there is a yellow box containing the opening hours and a Facebook logo.

OTEVÍRACÍ DOBA:
LETNÍ: 1. 4.–31. 10. 8–18 hodin
ZIMNÍ: 1. 11.–31. 3. 9–16 hodin

NAJDETE NÁS NA FACEBOOKU

www.zoousti.cz

Pořady pro veřejnost

V roce 2015 bylo připraveno celkem 27 akcí, které byly určeny pro širokou veřejnost. Dále bylo připraveno 10 vědomostních kvízů, které sloužily k většímu vzdělávání příchozích návštěvníků. Byly zorganizovány dvě soutěžní akce s aktivním plněním různých úkolů. O všech akcích byla veřejnost informována (kromě již zmiňovaných tiskových zpráv a zveřejnění v různých tiskovinách) také výlepem letáků ve vozích MHD,

letáky byly rozesílány na všechny typy škol nejen v Ústí nad Labem, ale i v okolních městech (Litoměřice, Teplice, Děčín). Samozřejmě je aktivní a pravidelné využívání webových stránek zoo a Facebooku, stejně tak i dalších webových portálů volného času.

Den tuleňů, lachtanů a velryb (10. ledna)

Akce věnovaná mořským savcům začínala (i končila) krměním tuleňů se zapojením

návštěvníků. Další program proběhl v Zooškole Heinricha Lumpeho (tvořivá dílna, soutěžní tulení stezka, promítání fotografií, přednáška o historii chovu tuleňů), tulení kvíz.

Pololetní prázdniny

(30. ledna – 1. února)

Děti s vyznamenáním měly vstup do zoo zdarma. Byl připraven třídní kvíz na téma celoevropské kampaně EAZA 2013/2015 Od pólu k pólu s drobnou odměnou pro každého účastníka.

Jarní prázdniny (7.–15. února)

Akce byla již tradičně věnována probíhající kampani EAZA 2013/2015 Od pólu k pólu, děti se zapojily do aktivit na sedmi stanovištích zaměřených na téma kampaně včetně návodu, jak se jednoduchým způsobem šetrně chovat k životnímu prostředí (**foto 2**).

Masopust v zoo (21. února)

Program probíhal v pavilonu šelem a jeho okolí (výtvarná dílna, soutěže, malování na obličej, masopustní rej, vše v režii animačního týmu DanceMission). Na závěr se konal průvod

masek (děti v maskách měly vstup zdarma).

Den samiček (8. března)

Netradiční oslava Mezinárodního dne žen. Všechny ženy čekal při vstupu drobný dárek, navíc se mohly zapojit do hry Putování za tajemným symbolem.

Světový den vody (22. března)

Akce se konala v pavilonu exotária (krmení piraň, představení nových druhů ryb). Byly připraveny aktivity a soutěže

související s vodou, dále informační stanoviště ke kampani EAZA 2013/2015 Od pólu k pólu; hlavním tématem bylo šetření vodou (**foto 3**).

Zahájení letní sezony

(28. března)

Tradiční pořad k zahájení nové letní sezony. Hlavním bodem programu bylo slavnostní otevření nové expozice Venkovský dvorek (hostem dne byl Martin Kraus), představení divadelního souboru Mladá scéna o domácích zvířátkách a hudební pro-

dukce skupiny Třehusk. V areálu zoo byly připraveny atrakce pro děti, malování na obličej, soutěže a hry.

Velikonoce v zoo (2.–6. dubna)
Soutěžní velikonoční kvíz o ceny; tři vylosovaní výherci obdrželi vejce nandu pampového.

Mezinárodní den Země (25. dubna)

Program v celém areálu zoo – projektové dny dětí ZŠ a aktivity zaměřené na probíhající kampaň EAZA 2013/2015 Od pólu k pólu. Slavnostní otevření nové expozice Baja California a rekonstruovaného obchůdku se suvenýry Pueblo v novém designu (**foto 4**). Program byl laděn do mexického stylu (tanečnice, hudba, občerstvení).

Ptačí den v zoo (1. května)
Ptačí den byl připraven v časných ranních hodinách ve dvou časech. Pozorování volně žijícího ptactva, poslechu ptačího zpěvu a ukázky odchyty a kroužkování se zúčastnilo 39 zájemců.

1. máj v zoo (1.–3. května)
Tradiční kvíz Lásky v přírodě byl zaměřen na mláďata zvířat z naší přírody, soutěžící obdrželi sladkou odměnu. Možnost prvomájového políbení pod roz-

kvetlým stromem přímo v areálu zoo.

Po liščí stopě (16. května)
Skautský den v zoo – 11. ročník oblíbené akce. V areálu zoo se konaly různé soutěže a další aktivity spojené se znalostí přírody, pohybem, obratností, postřehem či vědomostmi.

Světový den želv (23. května)
Otevření nové expozice pro želvy ostruhaté a jejich křtiny známými polárníky (**foto 5**). Program byl doplněn želvími soutěžemi a aktivitami.

Noc literatury (27. května)
Osmý ročník akce Noc literatu-

ry, pořádané společností Collegium Bohemicum za podpory Goethe Institutu Praha a Ministerstva kultury ČR. Na pěti stanovištích probíhalo čtení děl vybraných autorů, na závěr se konal koncert Lenky Dusilové.

Mezinárodní den dětí (30. května)

Program byl zaměřen na různé části světa (soutěže a hudební vystoupení různých skupin v areálu zoo – australské didgeridoo, bolivijských indiánů, mongolská skupina, afričtí hudebníci). U restaurace Koliba proběhlo vystoupení skupiny Kintari s indonéskými tanci včetně workshopu, africké bubínkování, představily se dětské soubory ZŠ a DDM s tanečním vystoupením a soutěžemi. Součástí akce byl slovosatelný kvíz o velké plyšové hračky, tématem byly otázky o zvířatech různých kontinentů.

Noc snů (5. června)
Akce celoevropského charakteru se konala v zoo již po osmém; program, který probíhal ve večerních hodinách, byl věnován hendikepovanému dítěti. Jsou pro ně připraveny dárky, prohlídka zoo, kontakt s vybranými druhy zvířat, projížďka Zoovláčkem, soutěže, divadelní

představení a hudební vystoupení. Účast na letošním ročníku byla 219 dětí a jejich rodinných příslušníků.

Mezinárodní den žiraf

(21. června)

Připomenutí mezinárodního svátku zvířat s nejdelším krkem připadá na nejdelší den v roce. Na terase u výběhu žiraf byl připraven tematicky zaměřený program (informační stanoviště, soutěže a aktivity pro děti, ukázka krmné dávky (**foto 6**), setkání s chovatelem a komentované krmení).

Cesta kolem světa

(26. června – 7. července)

Na začátek prázdnin byl na sedmi stanovištích připraven slosovatelný kvíz Cesta kolem světa. Děti s vyznamenáním měly po celou dobu akce vstup do zoo zdarma.

Cesta kolem světa – Afrika I.

(28. července)

Vystoupení zimbabwské skupiny IYASA se v ústecké zoo konalo poprvé. Součástí byl další doprovodný program s podtextem Cesta kolem světa – Afrika. Pro-

běhly křtiny dvou mláďat zebry Hartmannové s pořadovými čísly 99 a 100. Návštěvníci si mohli zakoupit CD skupiny IYASA, etnické předměty a šperky přímo ze Zimbabwe, byla připravena i africká výtvarná dílnička.

Cesta kolem světa – Afrika II.

(29. července)

Druhé vystoupení zimbabwské skupiny IYASA (**foto 7**), před nímž proběhly křtiny mláďete guerézy pláštikové. Návštěvníci si mohli zakoupit CD skupiny IYASA, etnické předměty a šperky přímo ze Zimbabwe,

byla připravena i africká výtvarná dílnička.

Mezinárodní den zvířat bez domova

(15. srpna)

Akce byla pořádána ve spolupráci s Centrem pro zvířata v nouzi. Představili se obyvatelé centra a byly ukázány různé psí aktivity (práce policejních psů, agility apod.).

Cesta kolem světa – Asie

(22. srpna)

Akce u příležitosti Mezinárodního dne orangutanů se konala poblíž jejich výběhu. Byly

připraveny soutěže pro děti, vytváření obrazů z písku a informační stanoviště na téma palmového oleje (partnerem akce byla Koalice proti palmovému oleji). Dopoledne i odpoledne proběhl enrichment u orangutanů, program pokračoval vystoupením skupiny Kintari (indonéské tance a workshop), ukázkou čínského lvího tance (skupina dračího tance z Prahy) – **foto 8**, povídáním s vědeckým pracovníkem zoo S. Lhotou a představením projektu Pesisir Balikpapan (hostem byl i bývalý chovatel lidopů v Zoo Praha Marek Ždánský). Každé dítě obdrželo zdarma zmrzlinu bez palmového oleje od společnosti Lunamil.

Otevření výběhu dikobrazů (5. září)

Akce se konala v horní části zoo, kde na dosud nevyužitém místě vznikl nový výběh pro dikobrazy. Novou expozici otevřel známý cestovatel a fotograf Petr Slavík, který mladý pár zároveň i pokřtil.

Cesta kolem světa – Jižní Amerika (13. září)

Akce se konala ve střední části zoo u Puebla, byly připraveny stánky Fair Trade (káva, čaj, čokoláda) a Bon Bon Chocolaterie (Mezinárodní den čokolády). Hlavním programem bylo vystoupení skupiny Mariachi, ukázka latinskoamerických tanců a brazilského bojového umění capoeira. Proběhly křtiny mláděte lenochoda dvouprstého.

Akce se konala ve spolupráci se společností Elektrowin (S vysloužilci do zoo) – při odevzdání použitého elektrospotřebiče bylo možné získat slevu na vstupném, které využilo 92 návštěvníků.

Cesta kolem světa – Evropa (26.–28. září)

Třídenní kvíz zaměřený na evropskou faunu.

Václavský den (28. září)

Nad Venkovským dvorkem byl připraven staročeský jarmark (stánky s různými řemeslnými výrobky či prodejem výrobků), hudební doprovod flašinetáře a tradiční hry dětí (skákání panáka, čára, dráčky, chůdy, skákání přes švihadlo, běh s obručí). Křtiny tří mláďat holandských zakrslých kozíček, hudební vystoupení jejich kmotra – písničkáře a harmonikáře Václava Koubka.

Den seniorů (1. října)

Senioři mají v tento den vstup do zoo zdarma.

Den přátel zoo (3. října)

Akce byla věnována všem

adoptivním rodičům, patronům a partnerům. Na programu byla společná prohlídka a představení novinek v zoo – zvířata, expozice, ocenění dlouholetých a významných adoptivních rodičů, originální soutěže. Další program probíhal u příležitosti Světového dne zvířat a byl určen i pro ostatní návštěvníky zoo (křtiny mláďěte pandy červené – **foto 9**, koncert zpěváka, kytaristy a textaře Jaroslava Samsona Lenka).

Tajemství kuchyně zoo (18. října)

Tematický program ke Světovému dni výživy – ukázky různých druhů krmení, rozdíl mezi krmnými dávkami u jednotlivých druhů zvířat, ukázka výsledných

produktů. Akce proběhla ve spolupráci se společností Česko proti chudobě, informační stanoviště bylo také zaměřeno na problematiku palmového oleje. Součástí programu byla ochutnávka hmyzí kuchyně. Na závěr proběhly křtiny mláďete hulmana jávského.

Mezinárodní den gibbonů

(24. října)

U příležitosti světového svátku se uskutečnily křtiny jejich mláďete. Kmotrou se stala mistryně ČR ve sportovní gymnastice, proběhla i autogramiáda.

Cesta kolem světa – Austrálie

(28. října – 1. listopadu)

Již 22. ročník tradičního kvízu Stezkami zoo, který každoročně probíhá u příležitosti podzimních prázdnin. Tématem k doplnění letošní série Cesta kolem světa byla australská fauna, kvíz byl slosovateľný a výherci obdrželi plyšovou koalou.

Strašidelná zoo (8. listopadu)

Oblíbená akce se konala v odpoledních a večerních hodinách. Začala dýňovým enrichmentem u různých druhů zvířat, následovalo dlabání dýní, aktivity pro děti tvořivá dí-

na, malování na obličej. V pavilonu šelem se odehrála Strašidelná pohádka Divadla V Pytli, následoval lampionový průvod strašidelnou stezkou, na závěr se uskutečnila ohnivá show.

Nosorožčí narozeniny

(19. listopadu)

Oslava 45. narozenin samice nosorožce tuponosého Zamby.

30 let chovu slonů

(28.–30. listopadu)

Oslavy 30 let od příchodu Kaly, prvního slona v ústecké zoo. Během víkendu (28.–29. 11.) probíhal sloní kvíz pro návštěvníky, v pavilonu slonů byla připravena předtištěná přáníčka k doplnění a vystavení. V pondělí 30. listopadu dostaly obě slonice speciální dort, vzpomínali pamětníci příchodu Kaly.

Mikuláš v zoo (5. prosince)

Slavnostní otevření rekonstruovaných prostor v pavilonu orangutanů (vnitřní expozice a návštěvnická hala). V pavilonu šelem proběhla pohádka divadla Krabice Teplice (Vánoce v Himalájích), výtvarná dílna a malování na obličej. Nadílka Mikuláše, anděla a čerta pro všechny děti. Mezi střední

a dolní částí zoo byla připravena čertovská stezka (stanoviště se soutěžemi – hraní kostek, nošení Káči, hod slepičím pařátem, hledání mincí mezi červy – **foto 10**, hraní karet apod.). Na závěr proběhlo slavnostní rozsvícení vánočního stromu u správních budovy zoo.

Štědrý den v zoo (24. prosince)

Tradiční nadílka pro zvířátka – dobroty zabalené ve vánočních dárkách a ozdobené stromky (enrichment u vybraných druhů zvířat). Vstupné tvořil dobrovolný příspěvek pro chovaná zvířata.

Výstavy

Výstava kaktusů a sukulentů

(16.–21. června)

Tradiční výstava kaktusů, sukulentů a masožravých rostlin nabídla návštěvníkům nejen obdivuhodné výpěstky ústeckého klubu pěstitelů kaktusů a sukulentů, ale také možnost zakoupit si celou řadu zajímavých rostlin. Součástí je také možnost konzultace.

Výstava fotografií mořských želv

(23. května – 22. července)

Upozornění na problematiku

ochrany mořských želv prostřednictvím výstavy panelů s fotografiemi a texty; autorkou je terénní pracovnice v Indonésii Hana Svobodová.

Na čem (se) smaží Indonésie (23. července – 23. srpna)

Výstava byla věnována problematice palmového oleje a tomu, jak pěstování palmy olejně ovlivňuje život místních obyvatel na Sumatře (**foto 11**). Fotografie byly doplněny vysvětlujícími popisky. Partnerem akce je Koalice proti palmovému oleji (www.stoppalmovemuoleji.cz).

Školy a vzdělávání

V roce 2015 bylo v nabídce 13 vzdělávacích programů určených různým věkovým kategoriím dětí, jednotlivé typy a délka jsou uvedeny na webových stránkách zoo. Celkem se uskutečnilo 69 programů, kterých se zúčastnilo 1649 žáků a studentů. Samostatnou kategorií jsou komentované prohlídky, při kterých jsou jako ukázka využívány různé přírodniny a dermoplastické materiály. Těchto prohlídek se uskutečnilo sedm s celkovým počtem 191 žáků. Oba typy programů jsou zpoplatněny částkou 20 Kč/žáka. Výhodnou nabídkou pro školy je, že od listopadu do února poskytuje zoo třídním kolektivům vstup

do zoo zdarma. Pro studenty UJEP se vždy v dubnu koná seminář Role moderních zoologických zahrad a ochrany přírody, kterého se ve dvou dnech zúčastnilo 22 studentů denního i dálkového studia.

Ve spolupráci s DDM pracuje v zoo již třetím školním rokem přírodovědný kroužek, který je určen dětem ZŠ ve věku 9–13 let. Schůzky probíhají v Zooškole Heinricha Lumpeho nebo v areálu zoologické zahrady.

V průběhu prázdnin navštívilo zoo v rámci příměstského tábora 25 dětí, pro které byl připraven program.

Zooriskuj – soutěž na téma kampaně Od pólu k pólu byla určena pro tříčlenná družstva žáků 6.–9. tříd ZŠ a odpovídající věkové kategorie SŠ. Probíhala ve dvou kolech a zúčastnilo

se jí celkem 79 žáků z osmi škol (**foto 12**).

Před Vánocemi proběhla beseda se zrakově postiženými dětmi v MŠ Štefánikova s účastí 24 dětí.

Kampaně EAZA

V roce 2015 probíhaly dvě kampaně EAZA. Kampaň Pole to Pole 2013/2015 (Od pólu k pólu) se v září blížila ke svému konci, během devíti měsíců byla zmiňována v souvislosti s různými akcemi. V září 2015 byla vyhlášena nová kampaň Let it Grow 2015/2017 (Nechme je růst). Prvním počinem byl tisk ptačího pexesa a kartiček se zásadami krmení, zdobení stromků lisovanými krmítky pro zpěvné ptactvo s představením druhů přilétajících na krmítka a vhodné potraviny. Akce byla učena pro MŠ a 1. a 2. třídy ZŠ a zúčastnilo se jí celkem 697 dětí z 27 tříd 12 škol.

Ochranářské projekty

K projektu Pesisir Balikpapan, který zoo podporuje od roku 2007 a jenž je zaměřen na oblast Balikpapanského zálivu na ostrově Borneo, přibyl v roce 2015 také projekt Tarsius. Je věnován výzkumu a ochraně nártouna filipínského v místě jeho výskytu na ostrově Bohol. Informace o obou projektech jsou zveřejněny na webových stránkách zoo.

Předváděcí akce se zvířaty

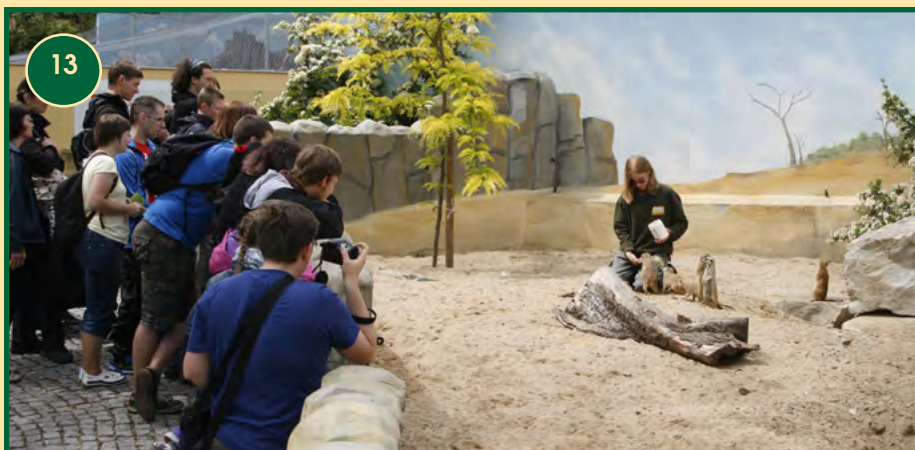
Tyto akce představují zejména komentovaná krmení pro různé druhy zvířat (tuleni, pirani, surikaty – **foto 13**), některé z nich jsou založené na prvcích enrichmentu (orangutani, medvědi...). Slony mohou návštěvníci sledovat při cvičení nebo na procházkách po areálu zoo, které však byly podmíněny jejich zdravotním stavem. V roce 2015 bylo novou předváděcí akcí krmení lemurů v jejich zrekonstruovaném průchozím výběhu. Naopak negativně se projevil úhyn lachtana Moritze, takže jeho oblíbené cvičení skončilo.

Zážitkové programy

Zážitkové programy jsou v nabídce po celý rok. Jde jednak o krmení vybraných druhů zvířat (tuleni, žirafy, sloni), jednak o možnost stát se na celý jeden den chovatelem (pavilon exotária, pavilon slonů). Ve většině případů se jedná o dary, kdy dárce vyřídí všechny formality a po zaplacení finanční částky obdrží pro obdarovanou osobu speciální certifikát. V roce 2015 bylo objednáno celkem 111 zážitků, z toho si chovatele vybralo 7 osob (5x sloni, 2x exotarium) a krmení zvířat si zvolilo 104 osob (tuleni 8 osob, žirafy 25 osob, sloni 69 osob, zbylé dva zážitky si určili přímo obdarovaní).

Zoologický klub

Zoologický klub pracuje v součinnosti se zoologickou zahradou. Jeho členové se v roce 2015 účastnili pravidelných setkání doplněných přírodovědnou přednáškou, prohlídkou zákulisí a představením zajímavých druhů, dále aktivně pomáhali při akcích pro veřejnost, účastnili se zájezdu pořádaného zoologickou zahradou. Za podpory MŽP vyšel v nákladu 200 kusů další díl sborníku *Fauna Bohemiae Septentrionalis*,

Tomus 39, který byl rozdán členům ZK a rozeslán na různé instituce v ČR i v zahraničí.

Další aktivity

Webové stránky zoo se opět vrátily do původního grafického stylu, byly rozšířeny o několik oddílů, byly přidány záběry z webových kamer (horní část zoo, bazén tuleňů).

V návaznosti na grafický manuál zoo bylo vytvořeno několik reklamních aktivit (polepy aut, výroba triček pro zaměstnance apod.).

Facebook zoo byl využíván v mnohem větší míře než v předchozích letech – zprávy, novinky či fotografie sem byly vkládány minimálně 1x denně. Na začátku roku se ústecká zoo stala členem Koalice proti palmovému oleji.

V březnu se v Zoo Lisabon konala konference EZE s účastí ústecké zoo.

V červnu obdržely děti ze ZŠ Anežky České své celoroční vy-

svědčení přímo ve stáji v pavilonu slonů (**foto 14**).

V návštěvnické hale pavilonu slonů proběhla v červnu svatba; novomanželé se mohli se slony na památku i vyfotografovat.

V září se uskutečnil tematický zájezd do Zoo Vídeň, kterého se zúčastnili zaměstnanci zoo a jejich rodinní příslušníci, ale také členové Zoologického klubu.

Zoo se v září prezentovala v souvislosti s ústeckou běžeckou soutěží Půlmaraton – nejprve proběhl prezentační běh v areálu zoo, následně zoo připravila informační stánek přímo na Mírovém náměstí.

V říjnu se konala komentovaná prohlídka pro skupinu přibližně 50 zaměstnanců Zoo Lipsko, kteří navštívili zoo v rámci okružního zájezdu.

V polovině října se v Zoo Plzeň konala schůzka komise pracovníků marketingu a vzdělávání, které se zúčastnili dva pracovníci.

Návštěvnický servis

Andrea Balejová

Jsme si vědomi toho, že nároky návštěvníků přicházejících do naší zoo narůstají každým rokem, proto se stále snažíme zlepšovat návštěvnický servis. Abychom se této činnosti mohli věnovat pružně a komplexně, bylo v roce 2015 v organizační struktuře zoo vytvořeno oddělení návštěvnického servisu. Díky tomu se může každý návštěvník obracet se svými připomínkami na kompetentní osoby zodpovědné za tuto činnost.

Změna otevírací doby

Důležitou změnou, kterou návštěvnický servis zavedl, byla změna otevírací doby. V roce 2015 mohli návštěvníci v letní sezoně pobývat v zoo až do 21.00 hodin. Pokladny byly otevřeny od 9.00 do 18.00 hodin a jejich uzavření neznamenal, že přítomní návštěvníci musejí ze zoo odejít. Měli možnost opustit zoo průchozími turnikety – u dolní pokladny do 21.00 hodin a u horní pokladny do 19.00 hodin.

Permanentní vstupenky

V roce 2015 mohli návštěvníci

využít další vsřícný krok – snížení ceny permanentních vstupenek. Záměrem snížení ceny bylo umožnit návštěvníkům přicházet do zoo častěji za výhodnějších podmínek, samozřejmě jsme očekávali i navýšení prodeje tohoto druhu vstupenek. Tato změna se setkala u návštěvníků s kladným ohlasem. Prodej permanentních vstupenek se oproti loňskému roku zvýšil. V roce 2014 bylo prodáno 150 ročních permanentních vstupenek a v roce 2015 bylo prodáno 480. Největší zájem byl o roční permanentní vstupenku pro dospělé, kterých bylo v roce 2014 prodáno 39 a v roce 2015 243 kusů.

Z finančního hlediska tato změna zajistila nárůst příjmů z prodeje permanentních vstupenek o 70 % oproti loňskému roku. V roce 2014 činil příjem za tyto vstupenky 163 125 Kč, v roce 2015 to bylo 278 525 Kč.

Prodejny suvenýrů a občerstvení

Další novinkou na úseku návštěvnického servisu byla rekon-

strukce prodejny suvenýrů Sepilok, která se nachází ve správní budově zoo. Byla provedena celková obměna zařízení a výzdoba interiéru. Pro dotvoření atmosféry bylo uvnitř prodejny instalováno terárium s drobnými plazy. V roce 2015 byl v prodejně suvenýrů Sepilok zahájen celoroční provoz. Návštěvníci tak mohli využít možnost zakoupit si suvenýr či jiný upomínkový předmět v kterýkoli den v roce. Obnovou prošla také prodejna suvenýrů a drobného občerstvení Pueblo ve střední části zoo poblíž pavilonu exotária. Exteriér byl v roce 2015 stavebně upraven do mexického stylu, před prodejnou bylo vybudováno posezení a atraktivní koutek s houpacími sítěmi – hamačkami (**foto 1**).

V roce 2015 zoo změnila nájemce občerstvení ve správní budově, vznikl tak nový název – Papua. Sortiment byl zaměřen na exotické nápoje a potraviny. Záměrem bylo nabídnout nevšední cizokrajné občerstvení, které by dotvořilo atmosféru exotického prostředí. Bohužel se nám nepodařilo o této změně

přesvědčit konzervativního českého návštěvníka, proto jsme se v tomto stánku vrátili k nabídce tradičního občerstvení. Ani další dvě místa v areálu zoo (palačinkárna a gril) se nesetkala s kladnou odezvou.

Naopak velmi pozitivní reakce návštěvníků jsme zaznamenali po zahájení provozu stánku s hluboce mraženým dezertem ICE`N`GO (foto 2), kterému lidé rádi přezdírají „kuličková zmrzlina“ ICE`N`GO se vyrábí z čerstvého mléka, smetany a ovoce a neobsahuje umělé konzervanty, barviva ani aroma – dokonce ani tolik diskutovaný rostlinný (palmový) tuk.

Zmrzlina bez palmového oleje

Zoologická zahrada Ústí nad Labem se již několik let věnuje osvětě zaměřené proti používání palmového oleje, v roce 2015 jsme se stali členem Koalice proti palmovému oleji. Konkrétním krokem v roce 2015 v boji proti používání palmového oleje bylo zahájení prodeje produktů bez této suroviny ve stánku se zmrzlinou. Prodej této zmrzliny byl zahájen symbolicky při akci, která byla zaměřena na jihovýchodní Asii a zároveň byla věnována Mezinárodnímu dni orangutanů.

Mlžítka

V letních měsících loňského

roku jsme u výběhu pandy červené, na dětském hřišti u Větruše a u pavilonu slonů zprovoznili tzv. mlžítka. Mlžítka je velmi jednoduché zařízení používané na hřištích a zahradách k osvěžení v horkých letních dnech formou rozprašování vodní mlhy. Nejen děti, ale i dospělí návštěvníci mlžítka velmi přivítali a hojně užívali (foto 3).

Za velmi prospěšnou považujeme zpětnou vazbu od našich návštěvníků. Velmi důležitým zdrojem informací a námětů je návštěvní kniha umístěná na webových stránkách zoo. Velice nás těší pozitivní reakce, které nám někteří návštěvníci posílají. Jako příklad uvádíme reakci pana Pavla z Hejnic:

Dobrý den, zaměstnanci Zoo,

byli jsme u vás v Zoo s dcerou, 10. 8. 2015, a přes úporné vedro, které zrušilo procházku slonů, jsme si to snažili užít co to šlo. Potěšil mě vláček s hudbou a komentářem. Mile mě překvapily malby v pavilonech a vstup k lemurům. Z dětských zábavných odpočívadel se mi dost líbil ten u Trpaslíka, na farmě bylo vidět, že u koz bylo málo návštěvníků ochotných kozám zakoupit pamlsky z automatu, skákaly na mě. Hezká máte i akvária a terária. Ještě se mi u vás líbily na každém kroku úkoly a zábavy pro návštěvníky – tabulky a hříčky. Co bylo slabší, byly záchody, nesvítilo se zde. Děkuji vám, že jste, za vaši ochotu k nám a že udržujete tuto Zoo.

V návštěvní knize samozřejmě přijímáme i kritické poznatky, ze kterých můžeme čerpat náměty na zlepšení servisu pro návštěvníky zoo.

Dobrý den, včera jsme s vnoučaty navštívili vaši ZOO a nedá nám to abychom nenapsali pár připomínek. Hned při vchodu do ZOO nás na nádvoří upoutala zaparkovaná auta. Poté jsme chtěli vnoučatům koupit malé občerstvení a hle, kiosk u pokladny uzavřen a kolem jen nepořádek. Tak jdeme dál a dál a děti běží k automatu a chtějí alespoň pít, ale i to mají smůlu, automaty také ze sebe nic nevydají. Zahrada je celkem udržovaná, i když nějaké nedostatky se také najdou. Ještě nikdy se nám nestalo, že bychom v jiné ZOO neměli možnost dětem a sobě koupit malé občerstvení. Po návratu dolů jsme chtěli zavítat do jediné otevřené restaurace, ale nakonec jsme to vzdali. Uvidíme někdy příště, zda to bude lepší. Pro jistotu si vezmeme svačinu s sebou. S pozdravem Kudrnovi

Každý příspěvek (pokud není urážlivý či vulgární) řešíme a co neobjektivněji tazatelům odpovídáme.

Adopce, patroni, sponzoři, reklamy

Ing. Věra Vrabcová

Kromě hlavních zdrojů příjmů využívá zoo i další možnosti, jak získat finanční prostředky. Od roku 1990 probíhá program „adopce zvířat“, při kterém adoptivní rodiče přispívají na krmení konkrétního druhu zvířete. Této možnosti podpory zoo využilo od začátku projektu mnoho jednotlivců i firem, za rok 2015 bylo získáno 559 900 Kč. Od roku 2011 byla možnost podpořit chov zvířat rozšířena o projekt „patron zvířete“. Na rozdíl od adopce, při níž je částka na zvíře pevně stanovena, lze v tomto případě přispět jakoukoli částkou. Tato podpora přinesla v roce 2015 celkem 111 340 Kč.

Mezi významné sponzory zoo patří Nadace ČEZ s částkou 200 000 Kč, která byla věnována na rekonstrukci výběhů pro asijské kopytníky (**foto 1**). Dlouhodobými reklamními partnery jsou společnosti RWE, a. s., (242 000 Kč) či ČEZ, a. s., (121 000 Kč), další společnosti využívají barterový způsob reklamy. K nim patří např. Olympia Teplice (42 000 Kč), Zahradnictví Dvořák (5 000 Kč), Výstaviště Lysá nad Labem (3 000 Kč), Obecně prospěšná společnost Milešovka (3 000 Kč), Botanická zahrada Teplice (3 000 Kč), A-VET, s. r. o., (3 000 Kč), I. B. S. hotels restaurants PRAHA, a. s., (10 000 Kč). Zoo spolupracuje i s dalšími partnery (Plzeňský Prazdroj, Coca Cola, Luna zmrzlina ČR, a. s., a další). Anonymní finanční dary byly přijaty ve výši 102 228 Kč, věcné dary (krmení) ve výši 142 274 Kč.

Jako poděkování všem příznivcům a partnerům pořádá zoo vždy na začátku října společné setkání se zajímavým programem a prohlídkou všech novinek, které se za uplynulé období podařilo realizovat (**foto 2**).

Adoptivní rodiče

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Agentura práce Gadasová, s. r. o.	4 000	pekari páskovaný
Achsovi Hana a Petr, Ústí nad Labem	3 000	kočka rybářská
Antal Lukáš a Šťastná Pavla, Štětí	4 000	nandu pampový
Art-martina.com, Česká Lípa	1 000	sklípkan plaménkový
Beneš Martin, Ústí nad Labem	2 500	puštík bělavý pobaltský
Beran Miroslav, Ústí nad Labem	2 000	páv korunkatý
Bíl Jan, Mgr.	3 000	kočka slaništní
Boučkovi Matěj a Filip, Lovosice	4 000	vydra malá
Bretová Monika, Praha 7	6 000	aligátor americký
Brutal Kruháč, Ústí nad Labem	5 000	alpaka
Cimerman Jakub, Lovosice	1 000	želva čtyřprstá
Cimerman Martin, Lovosice	6 000	lemur kata
Collegium Bohemicum, o. p. s.	3 000	kočka slaništní
Collegium Bohemicum, o. p. s.	2 500	výr velký
Čačaná Blanka, Ústí nad Labem	1 000	želva uhlířská
Čačaný Ján, Ústí nad Labem	1 000	želva zubatá
Česká gymnastická federace	8 000	gibon bělolící
děti z Předlic – Kolonie	4 000	mara stepní
děti z Předlic – Kolonie	5 000	makak káповý
děti z Předlic – Kolonie	3 500	ara ararauna
Endrštová Jiřina, Mgr., Lubná u Rakovníka	12 000	vlk hřivnatý
EXIM – Ústí nad Labem, s. r. o.	3 500	ara ararauna
Frinta Martin, MUDr., Litoměřice	4 000	nosál červený
Frintová Libuše, MUDr., Litoměřice	4 000	nosál červený
Frintová Tereza, MVDr., Teplice	4 000	surikata
Grunt Stanislav, Litoměřice	1 000	korálovka pruhovaná kalifornská
Hlaváčková Zuzana a Burkovcová Anička, Ústí nad Labem	1 000	želva zubatá
Hlavatý František, Ing., Ústí nad Labem	5 000	lvíček zlatý
Hronová Lucie, Krásná Lípa	1 000	piraňa Nattererova
Hubková Eva a Malý Libor, Praha	15 000	levhart mandžuský
Huja Miloš, Ředhošť	2 000	páv korunkatý
Humhej Ivan, MUDr., Ústí nad Labem	1 000	agama kočičinská
ICE'N'GO! CZ, s. r. o.	35 000	žirafa Rothschildova
JAST UL, s. r. o.	5 000	sup himálajský
Jelínek Roman, Ústí nad Labem	4 000	surikata
Jelínek Roman, Ústí nad Labem	8 000	kosman zakrslý
Jelínková Eva, Ústí nad Labem	5 000	tamarín pinčí
Juhászová Helena, Nové Zámky	2 000	2x listovnice pestrá
Jůza Pavel, Ústí nad Labem	7 000	lama krotká
Jůza Pavel, Ústí nad Labem	3 000	pony shetlandský
Kauerová Jana, Ústí nad Labem	1 000	ropucha argentinská
KELCOM, s. r. o., Ústí nad Labem	6 000	mandril rýholící
Kiesenbauer Jindřich, Ing.	5 000	alpaka
Klub žen-šen: Ludmila, Jitka, Iveta a Richard z UL	2 000	2x čukvala zavalitá
Kohout Petr, Praha 9	5 000	tamarín žltoruký

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Kohout Petr, Praha 9	3 400	ara zelenokřídlý
kolektiv Cayman Pharma, s. r. o.	2 500	kajmánek malý
kolektiv pracovníků katedry jaderných reaktorů ČVUT FJFI	15 000	lenochod dvouprstý
KONE Industrial – koncern, s. r. o.	5 000	alpaka
Kopáčová Olga, Praha	1 500	trnorep skalní
Kořínek Milan a Čavdarová Katka, Zabušany	1 000	kožnatka čínská
Kořínkovi Marie a Milan, Zabušany	1 000	pralesnička strašná
Krátká Kateřina, Ing.	1 500	kaloň pobřežní
Kraus Martin, Ústí nad Labem	1 500	sova pálená
Kraus Martin, Ústí nad Labem	1 000	želva amboinská
Krausová Zneňka, Dolní Zálezly	3 000	aguti středoamerický
Kubíčková Zita	5 000	kočkodan Brazzův
Lauková Hana, Most	1 500	sova pálená
Lauková Milada, Most	5 000	pony shetlandský
Lukášová Dita, Ústí nad Labem	3 500	ara arakanga
Lužina Jan, Teplice	1 500	majna Rothschildova
Lužinová Eliška, Teplice	1 000	korálovka sedlatá honduraská
Lužinová Veronika, Teplice	2 500	kajmánek malý
Mandovcová Dagmar, Ústí nad Labem	4 000	mara stepní
Mandovcová Dášenska, Ústí nad Labem	4 000	kosman zakrslý
manželé Dřevínkovi, Praha	30 000	rosomák sibiřský
Marečková Jana, Chomutov	2 000	aratinga sluneční
Mašátová Lenka, Mgr., Ústí nad Labem	5 000	tamarín žlutoruký
McCormick James, Luton, England	1 000	karetka novoguinejská
Mejtová Nela, Čížkovice	2 500	sovice sněžní
Mikolášovi z Roudnice nad Labem	1 000	sýček obecný
Mikulcová Jana, MUDr., Rumburk	5 000	sup himálajský
Mužík Jan, Ústí nad Labem	5 000	serau malý
Nováková Helena, Ústí nad Labem	1 000	agama vousatá
Nováková Jana, Ústí nad Labem	16 000	tapír jihoamerický
Nováková Jana, Ústí nad Labem	2 500	lori zelenoocasý
Nováková Kamila, Ústí nad Labem	8 000	muntžak malý
Ondráčková Lucie, Třešť	10 000	lenochod dvouprstý
operátoři callcentra O2	6 000	lemur kata
Pavlíková Jana, Ústí nad Labem	3 500	ara ararauna
Pavlíková Jana, Ústí nad Labem	6 000	vari černobílý
Přírodovědecká fakulta UJEP Ústí nad Labem	15 000	medvěd malajský
Ptáčkoví Barbora a Matěj, Dragonová Veronika, Ústí n. L.	15 000	levhart mandžuský
rodina Píchova, Ústí nad Labem	2 000	chameleon jemenský
RONICA, s. r. o., Teplice	6 000	lemur kata
Řehák Vlastimil, Vědomice	5 000	lvíček zlatý
Řeháková Alena, Vědomice	5 000	tamarín pinčí
Sekera Václav s rodinou, Mnetěš	1 000	sýček obecný
Slámová Anna, Ústí nad Labem	1 000	pralesnička azurová
Sobotková Monika, Ústí nad Labem	5 000	tamarín žlutoruký
Sršňová Andrea, Litoměřice	1 000	agama kočičinská

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
statutární město Ústí nad Labem, městský obvod Neštětice	10 000	levhart obláčkový
Stavchem, s. r. o., Ústí nad Labem	2 500	puščík bělavý pobaltský
Střední škola obchodu, řemesel, služeb a ZŠ Ústí nad Labem	1 000	čukvala zavalitá
Šalatová Dana, Modlany	5 000	kočkodan diadémový
Šlégrová Eva, Ústí nad Labem	2 000	páv korunkatý
Šmejkalovi Radek a Radomíra, Dolní Zálezly	2 500	výr velký
Štefanová Lucie	1 500	leguán kubánský
Štill Luboš, Ing., Trmice	1 500	trnucha skvrnitá
Štill Luboš, Ing., Trmice	1 500	kachnička mandarínská
Švejdar Jaroslav, Ústí nad Labem	5 000	lvíček zlatý
Tomas Martin, Mgr., Litoměřice	5 400	makak káповý
TOMÁŠ – stavebniny, s. r. o., Ústí nad Labem	10 000	lenochod dvouprstý
Váňová Denisa, Bžany	3 500	ara arakanga
Vysokoškolský odborový svaz UJEP, Ústí nad Labem	5 000	voduška červená
Zahrádka Tomáš, Ústí nad Labem	1 000	korálovka mexická
Zaplatílek Květoslav, Ústí nad Labem	1 000	piraňa Nattererova
Zaplatílková Eva, Ústí nad Labem	1 500	sova pálená
Zelenková Jana, Skalice u České Lípy	1 000	piraňa Nattererova
Zelenková Miroslava, Skalice u České Lípy	1 000	piraňa Nattererova
Zoubek Miroslav, Ústí nad Labem	5 000	tamarín pinčí
Zoubková Lenka, Ústí nad Labem	1 000	karetka novoguinejská
Zounová Irena, Mgr., Teplice	1 000	agama bradatá
ZŠ Most, Svážná 2342, p. o.	1 500	sova pálená
ZŠ s rozšířenou výukou HV, Teplice	15 000	medvěd malajský
ZŠ Teplice, U Nových lázní 1102	1 000	pralesnička azurová
žáci a učitelé ZŠ Maxe Švabinského, Teplice	4 000	kosman zakrslý
žáci a žákyně ZŠ Anežky České, Ústí nad Labem	8 000	gíbon bělolící
žáci Masarykovy ZŠ a MŠ v Krupce	1 500	majna Rothschildova
žáci ZŠ Dubí 1	5 100	suríkata
žáci ZŠ Elišky Krásnohorské, Ústí nad Labem	4 000	vydra malá
žáci ZŠ Jiříní, Ústí nad Labem	5 000	tamarín pinčí
Žáková Lucie, Biskupice	10 000	osel somálský

Patroni

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Advice, společnost s ručením omezeným, Ústí nad Labem	1 000	vydra malá
Advice, společnost s ručením omezeným, Ústí nad Labem	1 000	agama kočincínská
Cíboch Zdeněk, RE/MAX	1 500	levhart obláčkový
Černocká Petra, Praha	10 000	orangutan bornejský
Červená Dana, Kadaň	1 000	slon indický
Červená Jana, Kadaň	2 000	slon indický
Dolníkoví Miloš a Silvie, Ždár nad Sázavou	1 000	rosomák sibiřský
FARMA MIRKOV, spol. s r. o.	39 100	nosorožec tuponosý jižní
Franečkoví Jana a Vladimír, Skalná	1 000	suríkata
Kohoutová Lucie, Křivoklát	1 000	orangutan (kříženec)
kolektiv Cayman Pharma, s. r. o.	1 500	kajmánek malý

Jméno, název firmy	Částka	Adoptované zvíře
Kožíšek Michal, RE/MAX	1 000	korela chocholatá
Kvapilová Jiřina, Praha	1 000	orangutan bornejský
Lukášová Dita, Ústí nad Labem	1 000	sovice sněžní
Mandžuková Jarmila, Boršov nad Vltavou	1 000	levhart mandžuský
Němec Daniel, Teplice	1 000	tuleň obecný
Nosková Hana, Opava	2 400	tuleň obecný
Pěnička Aleš, Praha	1 000	lenochod dvouprstý
Pešková Mirka, Praha	1 000	orangutan bornejský
Petr a Martina z Lovosic	1 000	slon indický
Pracný Jiří, Praha	10 000	orangutan bornejský
rodina Stránských, Ústí nad Labem	1 000	lemur kata
Sieber Dominik M., Ústí nad Labem	1 500	nosorožec tuponosý
Šauli Jan S., Ústí nad Labem	1 000	sup himálajský
Trunečka Kryštof, Praha	1 000	želva ostruhatá
Trunečková Adélka, Praha	1 000	tuleň obecný
Tvarůžková Daniela, Bruntál	1 000	sup himálajský
Vašátko Lenka, Teplice	1 000	lemur kata
Vrabec a Vrabec, s. r. o., Ústí nad Labem	6 500	gibon bělolící
Waliszewská Jarmila, Ostrava	2 000	slon indický
Zahradníček Vladimír, Most	2 000	surikata
žáci 3. a 4. třídy ZŠ Lenešice	1 300	gepard štíhlý
žáci Základní školy Ústí nad Labem, Hluboká	8 000	levhart mandžuský
žáci ZŠ a MŠ Ústí nad Labem, Nová 1432/5	3 540	surikata

**Provozní
útvár**

Činnost provozního útvaru

Ing. Václav Špaček

Provozní útvar se během celého roku podílel převážně na pracích spojených se základní údržbou a opravou všech objektů zoologické zahrady, mnohých již značně zchátralých.

Vlastními silami jsme vybudovali nový dikobrazí výběh (foto 1), byl upraven výběh pro poníky, opraveno a doplněno vnější oplocení areálu, došlo ke zhotovení a instalování úvazových míst pro psy návštěvníků a mnoho dalších i drobných úpravám, které zlepšily celkový vzhled areálu.

Mnoho úsilí bylo věnováno celkovému úklidu venkovních a vnitřních prostorů v areálu zoo. Byly vyklizeny a uklizeny suterénní prostory pod pavilonem exotária, pod horní pokladnou, ve správní budově, dále objekty dopravy a údržby včetně nádvoří. V prostoru mezi ploty byly položeny panely nalezené v areálu, které nyní slouží ke zpevnění skladovací plochy.

Ve spolupráci s dodavatelskými firmami byla provedena rekonstrukce vnitřní hery orangutanů, zhotovena vyhřívaná cesta z pavilonu slonů do venkovního výběhu (foto 2) a postaveny nové výběhy pro malé kopytní-

ky. Různé dodavatelské firmy se podílely na dalších opravách a rekonstrukcích, které pracovníci provozního úseku nemohli z kapacitních a provozních důvodů sami uskutečnit. Byla pro-

vedena celková rekonstrukce šaten a koupelen pro zaměstnance v pavilonu šelem, vymalováno celé schodiště správní budovy, vymalována stáj žiraf, provedla se celková výměna vodovodního potrubí vodárny včetně čerpadla, instalace

nových vrat a části oplocení u slonů, částečná oprava střechy pavilonu opic a šelem, rozšířeno zastřešení terasy restaurace Savana.

Úsek dopravy celoročně zajišťoval provozní potřeby všech oddělení organizace včetně

servisu vozidel a mechanizace patřících organizaci. Bylo provedeno vyčlenění vysloužilých a nepotřebných vozidel a zařízení, která byla navržena k odprodeji (**foto 3**).

A stylized illustration of bamboo stalks and leaves in shades of yellow and orange, set against a light yellow background. The bamboo stalks are vertical and segmented, with some leaves branching out. A small, rounded rectangular sign is attached to one of the stalks.

**Botanický
útvár**

Činnost botanického útvaru

Hana Roháčková

V botanickém útvaru bylo v roce 2015 zaměstnáno pět stálých zaměstnanců a šest

pracovníků VPP, všichni zajišťovali údržbu zeleně na 26 ha rozlohy zoo. V předjaří začali při-

pravovat zahradu na zahájení sezony úklidem cest a chodníků po zimě, zmlazováním keřů, čištěním výsadeb od náletových rostlin, vyhrabáváním trávníků a záhonů (**foto 1**). Během roku prováděli běžné zahradnické práce jako sekání trávníkových ploch, pleť výsadeb a stříhání živých plotů. V náplni práce bylo od poloviny května až do poloviny listopadu zajištění zeleného krmení (šestkrát v týdnu), dále pak třikrát týdně zajištění okusu, hoblin a v létě sušení a lisování sena z pronajatých luk nad zoo. V zimním období se pracovníci útvaru starali o sjízdnost cest a schůdnost chodníků.

Tento rok byly v zahradě provedeny arboristické práce odbornou firmou, a to hlavně na trasách návštěvnické obchůzky. Dále bylo založeno několik nových záhonů s bambusy. Jako každý rok se i letos pracovníci útvaru podíleli na úpravách nových expozic:

Venkovský dvorek – příprava terénu k založení nového trávníku (**foto 2**) a výsadbě ovocných stromů a keřů.

Pueblo – zapuštění velkých agáve a kaktusů mezi kameny. Lemuří výběh – uskutečnila se nová modelace, kde byly doplněny parkosy a velké kameny (**foto 3**), vysazeny nové stromy a keře a byly vytvořeny skalky.

Výběh pro dikobrazy – úprava terénu, vysazení keře do kamenné kapsy.

Výběh pro kabary – prořezávka nevyhovujících a nebezpečných stromů, úprava terénu a výsadba nových vzrostlých stromů.

**Personální
obsazení**

Personální obsazení zoo

Vedení zoo

Jana Černá – statutární zástupkyně pověřená řízením zoo (1. 1. 2015 – 28. 2. 2015)

Mgr. Jiří Bálek – ředitel organizace (1. 3. 2015 – 14. 10. 2015)

Ing. Bořek Voráč – ředitel organizace (15. 10. 2015 – 31. 12. 2015)

Jitka Lízlová – vedoucí ekonomického útvaru (od 1. 7. 2015)

Ing. Petra Padalíková – vedoucí zoologického útvaru (od 1. 4. 2015)

Ing. Václav Špaček – vedoucí technického útvaru (od 22. 6. 2015)

Ing. Věra Vrabcová – vedoucí útvaru kontaktu s veřejností (od 1. 3. 2015)

Andrea Balejová – vedoucí návštěvnického servisu (od 1. 7. 2015)

Ing. Michaela Matkovičová – asistentka ředitele

Odborní pracovníci zoo

Mgr. Martina Kocábková – zooložka

Ing. Pavel Král – zoolog

Ing. Ilona Pšenková, Ph.D. – zooložka

Bc. Iveta Myšková – krmivářka

Mgr. Stanislav Lhota, Ph.D. – vědecký pracovník (projekt Pesisir Balikpapan)

RNDr. Milada Řeháková, Ph.D. – vědecký pracovník (projekt Tarsius)

Další vedoucí pracovníci

Hana Roháčková – zástupkyně vedoucího botanického útvaru

Jaroslava Ježková – vedoucí Centra pro zvířata v nouzi při Zoo Ústí nad Labem

Libor Ipser – zástupce vedoucího technického útvaru

Jaroslav Havlíček – mistr střediska dopravy

Zaměstnanci

zoologický útvar	27 + 2 MD
ekonomický útvar	3
technický útvar	5
botanický útvar	4
útvar kontaktu s veřejností	2
návštěvnický servis	3
Centrum pro zvířata v nouzi	3
pracovníci na VPP	19

CELKEM k 31. 12. 2015

83 + 2 MD

Údaje o zoo

Zoologická zahrada Ústí nad Labem, příspěvková organizace

Drážďanská 23

400 07 Ústí nad Labem

Česká republika

Právní forma: příspěvková organizace
IČ: 00081582
DIČ: CZ00081582
Tel.: +420 475 503 354
Tel., fax: +420 475 503 421
E-mail: zoo@zoousti.cz
Internet: www.zoousti.cz, www.choboti.cz
Název: Zoologická zahrada Ústí nad Labem, příspěvková organizace
Sídlo: Drážďanská 23, 400 07 Ústí nad Labem, Česká republika

Zřizovatel: statutární město Ústí nad Labem
Sídlo: Velká Hradební 8, 400 01 Ústí nad Labem
IČ: 00081531
Primátor města: Ing. Josef Zikmund (do 24. 6. 2015)
Ing. Věra Nechybová (od 24. 6. 2015)

Statutární zástupce zoo: Jana Černá – statutární zástupkyně pověřená řízením zoo
(1. 1. 2015 – 28. 2. 2015)
Mgr. Jiří Bálek – ředitel organizace (1. 3. 2015 – 14. 10. 2015)
Ing. Bořek Voráč – ředitel organizace (15. 10. 2015 – 31. 12. 2015)

Zoo Ústí nad Labem je členem:

World Association of Zoos and Aquariums **WAZA**
United for Conservation

ZSEA

UCSZO
UNIE ČESKÝCH A SLOVENSKÝCH
ZOOLOGICKÝCH ZAHRAD

ize
INTERNATIONAL ZOO
EDUCATORS
ASSOCIATION

ISIS

KOALICE PROTI
PALMOVÉMU OLEJI

